

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
4^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 17 Οκτωβρίου 2023 με την εξής σύνθεση: Βασιλική Καραδήμα Πρόεδρος, Μαρία Μανδράκη Εισηγήτρια και Μαργαρίτα Κανάβα, Μέλη.

Για να εξετάσει α) την από 07.09.2023 (ημερομηνία ανάρτησης στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ) με ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 1351/08.09.2023 προδικαστική προσφυγή της εταιρείας με την επωνυμία «...» (εφεξής «πρώτη» προσφυγή), που εδρεύει στα «...», β) την από 07.09.2023 (ημερομηνία ανάρτησης στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ) με ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 1352/08.09.2023 προδικαστική προσφυγή της εταιρείας με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...» (εφεξής «δεύτερη» προσφυγή), που εδρεύει στην «...» και γ) την από 07.09.2023 (ημερομηνία ανάρτησης στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ) με ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 1359/ 08.09.2023 προδικαστική προσφυγή της εταιρείας με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...» (εφεξής «τρίτη» προσφυγή), που εδρεύει στην «...», όπως εκπροσωπούνται νόμιμα.

Κατά του «...» και δη κατά της με αριθμ. 582/35/24.08.2023 απόφασης της ως άνω αναθέτουσας αρχής, διά της οποίας, κατ'αποδοχή των σχετικών πρακτικών της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού, αναδείχθηκε οριστική ανάδοχος η εταιρεία με την επωνυμία «...».

Της παρεμβαίνουσας εταιρείας με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...», η οποία άσκησε τις από 15.09.2023 (ημερομηνία ανάρτησης στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ) παρεμβάσεις της, επί σκοπώ απόρριψης της πρώτης και της τρίτης προσφυγών.

Της παρεμβαίνουσας εταιρείας με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...» η οποία άσκησε τις από 18.09.2023 (ημερομηνία ανάρτησης στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ) παρεμβάσεις της, επί σκοπώ απόρριψης της πρώτης και της δεύτερης προσφυγών.

Αριθμός απόφασης: 1610,1611,1612/2023

Της παρεμβαίνουσας εταιρείας με την επωνυμία «...», η οποία άσκησε τις από 18.09.2023 (ημερομηνία ανάρτησης στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ) παρεμβάσεις της, επί σκοπώ απόρριψης της δεύτερης και της τρίτης προσφυγών.

Της παρεμβαίνουσας εταιρείας με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...», η οποία εδρεύει στην «...», όπως εκπροσωπείται νόμιμα, που άσκησε τις από 18.09.2023 (ημερομηνία ανάρτησης στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ) παρεμβάσεις της, επί σκοπώ απόρριψης της πρώτης και της τρίτης προσφυγών και διατήρησης ισχύος της προσβαλλομένης.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα,
σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της πρώτης προσφυγής, έχει καταβληθεί το νόμιμο ποσό παραβόλου, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του ν. 4412/2016 και 5 του π.δ. 39/2017, ύψους 2.642,00 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό «...» και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ»). Ομοίως για την άσκηση της δεύτερης προσφυγής, έχει καταβληθεί το νόμιμο ποσό παραβόλου, σύμφωνα με τις προρρηθείσες διατάξεις, ύψους 2.641,13 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό «...» και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ»). Για την άσκηση δε, της τρίτης προσφυγής, έχει επίσης καταβληθεί το νόμιμο ποσό παραβόλου, σύμφωνα με τις προρρηθείσες διατάξεις, ύψους 2.641,20 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό «...» και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ»).

2. Επειδή, ο ένδικος διαγωνισμός, ως εκ του αντικειμένου του και της προϋπολογισθείσας δαπάνης, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016 (Α' 147) και η ένδικη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του

Αριθμός απόφασης: 1610,1611,1612/2023

Βιβλίου IV αυτού, περί έννομης προστασίας κατά τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων.

3. Επειδή, όπως προκύπτει από τα μηνύματα που έχουν αναρτηθεί μέσω του συνδέσμου «επικοινωνία» στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ (με α/α συστήματος «...»), οι ως άνω προσφυγές ασκήθηκαν εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτώ. Επέκεινα, εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτώ, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 7 του π.δ. 39/2017 και του άρθρου 362 παρ. 3 του ν. 4412/2016, ασκούν τις παρεμβάσεις τους οι ανωτέρω διαγωνιζόμενες εταιρείες, καθ' ο μέρος βάλλονται από τις ασκηθείσες προσφυγές. Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή διά του με αριθμ. πρωτ. 25000/ 22.09.2023 εγγράφου της, διατυπώνει τις απόψεις της επί των υπό κρίση προσφυγών, αναρτώντας το σχετικό έγγραφο στις 22.09.2023 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, προς γνώση όλων, η δε δεύτερη προσφεύγουσα παραδεκτώ υποβάλλει το υπόμνημά της, στις 27.09.2023, επί των κατά τα ως άνω απόψεων της αναθέτουσας αρχής.

4. Επειδή, με την με αριθμ. «...» Διακήρυξη επαναπροκηρύχθηκε ανοικτός ηλεκτρονικός διαγωνισμός, άνω των ορίων για την ανάδειξη αναδόχου παροχής «...» συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης 1.310.000,00€ συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ και δικαιώματος προαίρεσης για ένα επιπλέον έτος και δη ετήσιας προϋπολογισθείσας δαπάνης 528.225,81 μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ, με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά αποκλειστικά βάσει της τιμής, ο οποίος διαγωνισμός αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.) στις 09.09.2022 με Α.Δ.Α.Μ. «...», καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου έλαβε συστημικό αριθμό «...». Στον εν λόγω διαγωνισμό υπέβαλαν τη προσφορά τους οι εξής, κατά σειρά μειοδοσίας: 1) η εταιρεία «...», 2) η εταιρεία «...», 3) η ατομική επιχείρηση «...», 4) η εταιρεία με την επωνυμία «...», 5) η εταιρεία «...», 6) η εταιρεία «...» και 7) η εταιρεία «...». Διά της προσβαλλομένης δε απόφασης της αναθέτουσας αρχής, η τελευταία προέβη, μετά τον έλεγχο των υποβληθέντων δικαιολογητικών κατακύρωσης, στην ανάδειξη ως οριστικού αναδόχου της εταιρείας «...». Κατόπιν τούτου, οι πρώτη και η τρίτη

Αριθμός απόφασης: 1610,1611,1612/2023

προσφεύγουσες, των οποίων οι προσφορές τους έγιναν αποδεκτές, μετ' εννόμου συμφέροντος, ασκούν τις προσφυγές τους κατά της ως άνω προσβαλλομένης, καθ' ο μέρος αφορά στην αποδοχή των προσφορών των λοιπών διαγωνιζομένων καθώς και της αναδειχθείσας οριστικής αναδόχου, ερειδόμενο (το έννομο συμφέρον) στη ζημία από τυχόν παράνομη συμμετοχή τρίτου στον διαγωνισμό και στο επιδιωκόμενο όφελος από την απόρριψη της προσφοράς του (βλ. ΕΑ ΣτΕ 1216/2006, ΕΑ ΣτΕ 512/2002, 517/2001), επιδιώκοντας ευλόγως να τους ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση. Αντιστοίχως, η δεύτερη προσφεύγουσα, της οποίας η προσφορά απορρίφθηκε, μετά προδήλου εννόμου συμφέροντος στρέφεται κατά της προσβαλλομένης καθ' ο μέρος άπτεται της απόρριψης της προσφοράς της αλλά και καθ' ο μέρος αφορά στην αποδοχή των προσφορών των άλλων εταιρειών, ερειδόμενο (το έννομο συμφέρον) στη ζημία της από τυχόν παράνομη συμμετοχή τρίτου στον διαγωνισμό και στο επιδιωκόμενο όφελος από την απόρριψη της προσφοράς του (βλ. ΕΑ ΣτΕ 1216/2006, ΕΑ ΣτΕ 512/2002, 517/2001), επιδιώκοντας να της ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση.

5. Επειδή, η πρώτη προσφεύγουσα αιτείται διά της ασκηθείσας προσφυγής της, την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης της αναθέτουσας αρχής, καθ' ο μέρος έκανε αποδεκτές τις προσφορές των διαγωνιζόμενων «...», «...», «...», «...» και «...», ισχυριζόμενη ότι οι οικονομικές προσφορές που υπέβαλαν οι ανωτέρω είναι πλημμελείς και κατά συνέπεια απορριπτέες αφού υπολείπονται του ελάχιστου νόμιμου εργατικού κόστους.

6. Επειδή, στην οικεία διακήρυξη, που αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού και δεσμεύει αμφίδρομα, τόσο την αναθέτουσα αρχή όσο και τους συμμετέχοντες, προβλέπονται τα εξής, σχετικά με τα ως άνω κρίσιμα ζητήματα: «1.3 Συνοπτική Περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της σύμβασης Αντικείμενο της σύμβασης είναι η παροχή «...» όπως αναλυτικά περιγράφονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι «ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ» της παρούσας διακήρυξης για την κάλυψη των αναγκών του «...» [...] Προσφορές υποβάλλονται για το σύνολο των ζητούμενων υπηρεσιών με τους όρους που περιγράφονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι «ΤΕΧΝΙΚΕΣ

Αριθμός απόφασης: 1610,1611,1612/2023

ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ». Η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης ανέρχεται στο συνολικό ποσό του 1.310.000,00€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24% και δικαιωμάτων προαίρεσης για ένα (1) επιπλέον έτος (1.056.451,62€ χωρίς ΦΠΑ). Αναλυτικά: ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΘΕΙΣΑ ΔΑΠΑΝΗ ΜΕ ΦΠΑ: 655.000,00€ (528.225,81€ χωρίς ΦΠΑ) ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΑΙΡΕΣΗΣ ΓΙΑ ΕΝΑ (1) ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΕΤΟΣ ΜΕ ΦΠΑ: 655.000,00€ (528.225,81€ χωρίς ΦΠΑ) Η διάρκεια της σύμβασης θα εκκινεί από την ημερομηνία υπογραφής της και για διάστημα 12 μηνών με δικαίωμα προαίρεσης για ένα (1) επιπλέον έτος (12 μήνες) με μονομερή Απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής έπειτα από έγγραφη γνωμοδότηση του Προϊσταμένου του «...» Αναλυτική περιγραφή του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της σύμβασης δίδεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι της παρούσας διακήρυξης. Η σύμβαση θα ανατεθεί με το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς βάσει τιμής (χαμηλότερη τιμή) [...] 2.4 Κατάρτιση - Περιεχόμενο Προσφορών 2.4.1 Γενικοί όροι υποβολής προσφορών Οι προσφορές υποβάλλονται με βάση τις απαιτήσεις που ορίζονται στο Παράρτημα Ι «ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ» της Διακήρυξης, για όλες τις περιγραφόμενες υπηρεσίες. [...] 2.4.4 Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών Η Οικονομική Προσφορά συντάσσεται με βάση το αναγραφόμενο στην παρούσα κριτήριο ανάθεσης ήτοι χαμηλότερη τιμή. Η τιμή για το σύνολο της παρεχόμενης υπηρεσίας δίνεται σε ευρώ. Στην τιμή περιλαμβάνονται οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για την παροχή των υπηρεσιών στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. Στην προσφορά τους πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων [...] Ειδικά ο φάκελος της «Οικονομικής Προσφοράς» θα πρέπει να περιλαμβάνει ψηφιακά υπογεγραμμένα και επί ποινή αποκλεισμού της προσφοράς τα κάτωθι: 1) Ευρετήριο Οικονομικής Προσφοράς 2) Συμπληρωμένο τον πίνακα οικονομικής προσφοράς (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: Υπόδειγμα Πίνακα Οικονομικής Προσφοράς) 3) Τα οριζόμενα στο άρθρο 68 του ν. 3863/2010 όπως τροποποιήθηκε με το ν.

Αριθμός απόφασης: 1610,1611,1612/2023

4144/2013 ήτοι: a. Αντίγραφο της ισχύουσας συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία υπάγονται οι εργαζόμενοι b. Ο αριθμός των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο c. Οι ημέρες και ώρες εργασίας d. Τα τετραγωνικά μέτρα «...» ανά άτομο e. Το ύψος του προϋπολογιζόμενου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο συγκεκριμένο έργο βάσει του ζητούμενου προγράμματος (ανά μήνα και ετήσια) f. Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά (ανά μήνα και ετήσια) g. Εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων, το οποίο πρέπει να δικαιολογείται πλήρως»

7. Επειδή, κατά τα παγίως γεγόμενα δεκτά από τη νομολογία, η διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007, 19/2005, 31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΣτΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007). Επομένως, η αναθέτουσα αρχή θεσπίζοντας τους όρους της διακήρυξης αυτοδεσμεύεται και είναι υποχρεωμένη να τους εφαρμόσει χωρίς παρεκκλίσεις, η δε παράβαση των όρων αυτής οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού. Αντιστοίχως, οι διαγωνιζόμενοι πρέπει να τηρούν απολύτως τους όρους της διακήρυξης και να υποβάλλουν την προσφορά τους σύμφωνα με αυτούς. Εξάλλου, σύμφωνα με την αρχή της νομιμότητας, που διέπει το σύνολο της διοικητικής δράσης, κάθε Διακήρυξη δημόσιου διαγωνισμού πρέπει, ακόμη και εάν δεν περιέχει σχετική ρήτρα, να ερμηνεύεται ως επιβάλλουσα στους διαγωνιζόμενους την υποχρέωση τήρησης των κείμενων διατάξεων κατά την διαμόρφωση της προσφοράς τους. Μεταξύ των διατάξεων αυτών, προέχουσα θέση έχουν οι διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας περί της κατώτερης νόμιμης αμοιβής της εργασίας και της

Αριθμός απόφασης: 1610,1611,1612/2023

νομοθεσίας περί κοινωνικής ασφάλισεως. Αντίθετη εκδοχή, σύμφωνα με την οποία – ελλείψει σχετικής ρήτηρας στην Διακήρυξη – οι διαγωνιζόμενοι θα μπορούσαν να διαμορφώνουν την προσφορά τους και κάτω του ελάχιστου κατά νόμον εργατικού κόστους, ο δε έλεγχος του στοιχείου αυτού δεν θα γινόταν κατά την κατάθεση των προσφορών, αλλά μετά τη σύναψη της σχετικής σύμβασης, δεν παραβιάζει μόνο την αρχή της νομιμότητας της διοικητικής δράσεως αλλά δημιουργεί και συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού, προσκρούοντας για το λόγο αυτό και στις αρχές της ισότητας των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας (βλ. ΕΑ 58/2019, 791, 840, 1172/2008 κ.λπ.).

8. Επειδή, από την επισκόπηση των στοιχείων της υπόθεσης και τη γραμματική ερμηνεία των διαληφθέντων στη σκέψη 6 της παρούσας όρων της διακήρυξης προκύπτει ευκρινώς ότι στην εξεταζόμενη περίπτωση, οι συμμετέχοντες θα πρέπει να υποβάλλουν την οικονομική τους προσφορά, στην αναγραφόμενη δε από τις συμμετέχουσες εταιρείες παροχής υπηρεσιών «...» τιμή, επί ποινή αποκλεισμού, θα πρέπει να αναφέρουν τον αριθμό των εργαζομένων και τις ημέρες και τις ώρες εργασίας, που θα απασχοληθούν στο έργο, τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία υπάγονται οι εργαζόμενοι αυτοί, το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές τους, βάσει του ζητούμενου προγράμματος (ανά μήνα και ετήσια), το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά, τα τετραγωνικά μέτρα «...» ανά άτομο καθώς και εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων, το οποίο θα πρέπει να δικαιολογείται πλήρως. Από την επισκόπηση των προσφορών των διαγωνιζομένων εταιρειών, κατά των οποίων βάλλει η πρώτη προσφεύγουσα με τον πρώτο κοινό λόγο της προσφυγής της, στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ (με αρ. «...», «...», «...», «...» και «...» αντιστοίχως) και δη των υποβληθέντων από αυτές υποδείγματος ως συνημμένου στη διακήρυξη της οικονομικής προσφοράς, εμφανίζεται η ανάλυση των οικονομικών τους προσφορών, με δηλωθέντα ειδικότερα το ύψος του προϋπολογιζόμενου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές των εργαζομένων οι οποίοι θα

Αριθμός απόφασης: 1610,1611,1612/2023

απασχοληθούν στο έργο και το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση το προηγούμενο προϋπολογισθέν ποσό. Εκ των ανωτέρω, ισχυρίζεται η πρώτη προσφεύγουσα ότι οι ανωτέρω προσφορές υπολείπονται του νόμιμου εργατικού κόστους, χωρίς ωστόσο να αποδίδει συγκεκριμένες πλημμέλειες σε εκάστη εκ των ανωτέρω προσφορών, κατά τον υπολογισμό του δηλωθέντος σε αυτές εργατικού κόστους που αντιστοιχεί στην υπό ανάθεση σύμβαση, αλλά παραθέτοντας διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας, συνάγει το συμπέρασμα ότι το ελάχιστο νόμιμο κόστος μικτών αποδοχών για τις απαιτούμενες ώρες εργασίας των «...» εν προκειμένω ανέρχεται στο ποσό των 394.843,99€ και βάσει αυτού παραπονείται για τη διαφορά που προκύπτει από τις προσφορές των ανωτέρω, υποστηρίζοντας ότι για το λόγο αυτό, το δηλωθέν από αυτές εργατικό κόστος υπολείπεται του ελάχιστου νόμιμου εργατικού κόστους. Προβάλλει, εντούτοις, τα ανωτέρω, η πρώτη προσφεύγουσα αορίστως και αναποδείκτως, δεδομένου και του ότι οι διαγωνιζόμενες εκκινούν -έχοντας τη δυνατότητα προς τούτο- από διαφορετικό τρόπο υπολογισμού του εργατικού κόστους, δοθέντος ότι δεν υπάρχει πρόβλεψη στην οικεία διακήρυξη περί συγκεκριμένου τρόπου υπολογισμού του εργατικού κόστους, επομένως η χρήση από την προσφεύγουσα διαφορετικής μεθόδου υπολογισμού του εργατικού κόστους, με αποτέλεσμα την εξαγωγή διαφοράς μεταξύ των δηλωθέντων από τις έτερες διαγωνιζόμενες εταιρείες εργατικού κόστους για τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές, δεν δύναται βασίμως να υποστηριχθεί ότι, άνευ ετέρου, ερείδεται σε παραβίαση της εργατικής νομοθεσίας. Εξάλλου, δοθέντος επιπλέον ότι πρόκειται για μειοδοτικό διαγωνισμό, η επ' ωφελεία προσφέροντος διαφοροποίηση του τρόπου υπολογισμού του κόστους ανάγεται στην ευχέρεια που διαθέτουν οι διαγωνιζόμενοι να οργανώνουν κατά θεμιτό τρόπο την επιχειρηματική τους δραστηριότητα για την κάλυψη των απαιτήσεων της διακήρυξης και να διαμορφώνουν τις τιμές τους (βλ. ΕΑ ΣΤΕ 272/2008, 1159/2007). Συνεπεία τούτων ο πρώτος λόγος της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί.

9. Επειδή, με τον δεύτερο λόγο της προσφυγής της παραπονείται η πρώτη προσφεύγουσα ότι η οικονομική προσφορά που κατέθεσε η διαγωνιζόμενη εταιρεία με την επωνυμία «...» υπολείπεται του ελάχιστου

Αριθμός απόφασης: 1610,1611,1612/2023

νόμιμου εργατικού κόστους, διότι στις αποδοχές της αντικατάστασης δεν έχει συμπεριληφθεί η αναλογία δώρου Πάσχα. Από την επισκόπηση της προσφοράς της ανωτέρω διαγωνιζόμενης στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ (με αρ. «...») εμφανίζεται καταρχάς ότι στο αρχείο/υπόδειγμα της οικονομικής της προσφοράς έχει δηλώσει, σχετικά με τον υπολογισμό ατόμων πλήρους απασχόλησης ότι: «Τα ισοδύναμα άτομα πλήρους απασχόλησης υπολογίζονται με βάση τις 57.444 ετήσιες ώρες στις οποίες έχουν προστεθεί ως επιπλέον εργατοώρες οι νόμιμες προσαυξήσεις για νυχτερινή εργασία και για εργασία ημέρα Κυριακής ή αργίας ενώ στα άτομα πλήρους απασχόλησης που παρουσιάζονται περιλαμβάνεται και ο επόπτης». Από την περαιτέρω επισκόπηση της ανάλυσης της οικονομικής προσφοράς της ανωτέρω διαγωνιζόμενης, προκύπτει ειδικότερα ότι υπολογίζεται το κόστος Δώρου Χριστουγέννων και Πάσχα του προσωπικού «...» (πεδίο 4 του πίνακα) ως αναγράφεται, στο δηλωθέν όμως κόστος αντικαταστατών εργαζόμενων σε κανονική άδεια (πεδίο 5 του πίνακα) εμφανίζεται ότι υπολογίζονται οι μικτές αποδοχές, το επίδομα αδειάς, η μη ληφθείσα άδεια και το Δώρο Χριστουγέννων, όχι όμως η αναλογία Δώρου Πάσχα. Με αυτά τα δεδομένα, βασίμως ισχυρίζεται η πρώτη προσφεύγουσα ότι η ανωτέρω διαγωνιζόμενη δεν υπολογίζει και δεν δηλώνει την αναλογία δώρου Πάσχα στις αποδοχές για τους αντικαταστάτες των τακτικών εργαζομένων, που θα λάβουν την κανονική αδειά τους. Δοθέντος, επιπλέον, ότι η χρονική διάρκεια της επίμαχης σύμβασης εκτείνεται, σύμφωνα με την υπόψη διακήρυξη, σε ένα έτος, συνάγεται ότι πλημμελώς δεν έχει συνυπολογιστεί εν προκειμένω στον υπολογισμό του εργατικού κόστους και η αναλογία δώρου Πάσχα για τους αντικαταστάτες. Συνεπεία τούτων, ο σχετικός λόγος της προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός, αορίστως δε και αλυσιτελώς υποστηρίζει η αναθέτουσα αρχή, στο έγγραφο των απόψεων της, ότι οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς έχουν δεσμευθεί για την τήρηση της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας και έχουν καταθέσει τα σχετικά έγγραφα (βλ. συλλογικές συμβάσεις εργασίας και ΦΕΚ) ενώ η επιλογή γίνεται στη βάση του κριτηρίου κατακύρωσης, ήτοι της χαμηλότερης τιμής και επομένως οι ισχυρισμοί τούτοι είναι απορριπτέοι.

Αριθμός απόφασης: 1610,1611,1612/2023

10. Επειδή, με τον τρίτο λόγο της προσφυγής της ισχυρίζεται η πρώτη προσφεύγουσα ότι η οικονομική προσφορά που υπέβαλε η εταιρεία «...» είναι πλημμελής και κατά συνέπεια απορριπτέα, αφού υπολείπεται του ελάχιστου νόμιμου εργατικού κόστους. Επαναφέρει δε η προσφεύγουσα τα ισχυρισθέντα διά του πρώτου λόγου της προσφυγής της και υποστηρίζει ειδικότερα ότι καθώς το ελάχιστο νόμιμο κόστος μικτών αποδοχών για τις απαιτούμενες ώρες εργασίας των «...» είναι εν προκειμένω 394.843,99€, η προσφορά της εταιρείας «...» υπολείπεται του ελάχιστου νόμιμου κόστους μικτών αποδοχών κατά 1.217,60€ και συνακολούθως υπολείπεται και των εργοδοτικών εισφορών, καθώς αυτές υπολογίζονται ποσοστιαία επί των μικτών. Από την επισκόπηση της προσφοράς της ανωτέρω εταιρείας στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ (με αρ. «...») εμφανίζεται η ανάλυση της οικονομικής της προσφοράς, με δηλωθέν ειδικότερα το ύψος του προϋπολογιζόμενου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές των εργαζομένων οι οποίοι θα απασχοληθούν στο έργο και το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση το προηγούμενο προϋπολογισθέν ποσό, κατά το υπόδειγμα της διακήρυξης. Αορίστως και αναποδείκτως προβάλλει, επομένως, τα ανωτέρω, η πρώτη προσφεύγουσα, δεδομένου ότι, ως προελέχθη, οι διαγωνιζόμενες δύνανται να εκκινούν από διαφορετικό τρόπο υπολογισμού του εργατικού κόστους και δοθέντος επιπλέον, ότι δεν υπάρχει πρόβλεψη στην οικεία διακήρυξη περί συγκεκριμένου τρόπου υπολογισμού του εργατικού κόστους, άρα η χρήση από την πρώτη προσφεύγουσα διαφορετικής μεθόδου υπολογισμού του εργατικού κόστους, με αποτέλεσμα την εξαγωγή διαφοράς μεταξύ του δηλωθέντος από την ανωτέρω εργατικού κόστους για τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές και του ισχυρισθέντος από την προσφεύγουσα ισχύοντος, δεν δύναται βασίμως να υποστηριχθεί ότι, άνευ ετέρου, ερείδεται σε παραβίαση της εργατικής νομοθεσίας, πολλώ δε μάλλον που εν προκειμένω, αβασίμως ερείδει η πρώτη προσφεύγουσα τους υπολογισμούς της στο ποσοστό των 24,94% όσον αφορά το ύψος των εργοδοτικών εισφορών, όπερ δεν συντρέχει, ενώ επιπλέον η ανωτέρω εταιρεία έχει υπολογίσει την εισφορά ΕΛΠΚ για 38 άτομα και όχι για 35, ως εσφαλμένως υπολαμβάνει η πρώτη προσφεύγουσα.

Αριθμός απόφασης: 1610,1611,1612/2023

11. Επειδή, με τον τέταρτο λόγο της προσφυγής της ισχυρίζεται η πρώτη προσφεύγουσα ότι η οικονομική προσφορά των οικονομικών φορέων «...», «...», «...», «...», «...» και «...». είναι πλημμελής και κατά συνέπεια απορριπτέα διότι δεν δηλώνουν στα στοιχεία του άρθρου 68 τις ημέρες και τις ώρες απασχόλησης και κατ' επέκταση δεν έχουν συμπεριλάβει στις μικτές αποδοχές και στις εισφορές τα αντίστοιχα κόστη του επόπτη.

12. Επειδή, από τους προδιαληφθέντες στη σκέψη 6 της παρούσας όρους της υπόψη διακήρυξης προκύπτει ότι οι διαγωνιζόμενοι στην οικονομική τους προσφορά θα πρέπει να συμπεριλαμβάνουν τα οριζόμενα στο άρθρο 68 του ν. 3863/2010 όπως τροποποιήθηκε με το ν. 4144/2013, μεταξύ των οποίων είναι ο αριθμός των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο καθώς και οι ημέρες και ώρες εργασίας τους. Περαιτέρω, στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – Τεχνικές Προδιαγραφές της υπόψη διακήρυξης, στο Κεφάλαιο 3. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ, στην παρ. 3.15 προβλέπεται ότι: «Ο ανάδοχος θα διαθέτει και έναν (1) εργαζόμενο ως επόπτη απασχόλησης από Δευτέρα έως Παρασκευή ο οποίος θα είναι επιφορτισμένος σε συνεργασία με τα αρμόδια όργανα του «...», να ελέγχει την έγκαιρη προσέλευση και αποχώρηση των εργαζομένων, την ποσοτική και ποιοτική επάρκεια των απαιτούμενων υλικών, την οργάνωση και τον συντονισμό των εργασιών, την εποπτεία των εργασιών ώστε να πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις οδηγίες του «...» και την εκπαίδευση των εργαζομένων καθώς και τις λοιπές αρμοδιότητες που απορρέουν από τα καθήκοντα του επόπτη. Ο επόπτης απασχόλησης θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται στο προσωπικό που αποτυπώνεται στον πίνακα του προγράμματος «...» που θα καταθέτει μηνιαίως και εβδομαδιαίως ο ανάδοχος.» Επιπροσθέτως, διά του με αριθμ. πρωτ. 23064/20.09.2022 διευκρινιστικού της εγγράφου, η αναθέτουσα αρχή διευκρίνισε τα εξής: «... Επίσης, προς αποφυγή παρερμηνειών σας παραθέτουμε ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ όπως αυτές κατατέθηκαν με το από 21/4/2022 πρακτικό της επιτροπής τεχνικών προδιαγραφών και είχαν δοθεί με τις υπ' αριθμ. πρωτ. 10698/21-4-2022 Διευκρινίσεις της αρχικής Διακήρυξης «...». Ειδικότερα: [...] iv. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι, ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ, ΣΕΛ. 57-58, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3.15 ΕΠΟΠΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ Α) Διευκρινίζουμε ότι

Αριθμός απόφασης: 1610,1611,1612/2023

ο επόπτης αποτελεί τον συνδυαστικό κρίκο μεταξύ «...» – αναδόχου – προσωπικού «...». Οι ώρες απασχόλησής του καθορίζονται από τον ανάδοχο υπό την αίρεση ότι αυτό δεν δημιουργεί προβλήματα στην εύρυθμη λειτουργία του «...» (στην «...»). Το κόστος επωμίζεται ο ανάδοχος. Β) Διευκρινίζουμε ότι οι ώρες του επόπτη δεν συμπεριλαμβάνονται στον πίνακα κατανομής προσωπικού στις σελίδες 55-56, αλλά ο επόπτης απασχόλησης θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται στο προσωπικό που αποτυπώνεται στον πίνακα του προγράμματος «...» που θα καταθέτει μηνιαίως και εβδομαδιαίως ο ανάδοχος σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στην παράγραφο 3.15 των τεχνικών προδιαγραφών...» Εκ των ανωτέρω εκτεθέντων συνάγεται ότι οι ώρες που αντιστοιχούν στον επόπτη δεν συμπεριλαμβάνονται στον πίνακα κατανομής προσωπικού, αλλά θα πρέπει να αποτυπώνονται στον πίνακα του προγράμματος «...» που θα καταθέτει μηνιαίως και εβδομαδιαίως ο υποψήφιος ανάδοχος, σύμφωνα με τα όσα ρητώς προβλέπονται στην παράγραφο 3.15 των τεχνικών προδιαγραφών της διακήρυξης. Επομένως, οι συμμετέχοντες στον υπό κρίση διαγωνισμό οικονομικοί φορείς δεν απαιτείται να συμπεριλάβουν στα στοιχεία του άρθρου 68 του ν. 3863/2010, και δη στο πεδίο «c. Οι ημέρες και ώρες εργασίας», τις ημέρες και τις ώρες εργασίας του επόπτη, στο πεδίο «e. Το ύψος του προϋπολογιζόμενου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο συγκεκριμένο έργο βάσει του ζητούμενου προγράμματος(ανά μήνα και ετήσια)», τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές του επόπτη και στο πεδίο «f. Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά (ανά μήνα και ετήσια)», τις αντίστοιχες ασφαλιστικές εισφορές του επόπτη. Αντιθέτως, από την γραμματική διατύπωση της υπόψη διακήρυξης και της δοθείσας από την αναθέτουσα αρχή διευκρίνισης, η οποία εντάχθηκε στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού, προκύπτει ότι ο ανάδοχος του υπό κρίση διαγωνισμού ενέχει την υποχρέωση να καταθέτει μηνιαίως και εβδομαδιαίως τον πίνακα προγράμματος «...», στον οποίο θα αποτυπώνεται το προσωπικό που θα απασχολήσει, και στο οποίο προσωπικό θα πρέπει να περιλαμβάνεται ο επόπτης απασχόλησης, όπερ εν προκειμένω οι ανωτέρω διαγωνιζόμενες, ως προκύπτει από την επισκόπηση των προσφορών τους, τηρούν, με συνέπεια

Αριθμός απόφασης: 1610,1611,1612/2023

να μην αποκλίνουν αυτές εκ των αξιωθέντων. Συνεπεία τούτων, τα όσα περί αντιθέτου προβάλλει η πρώτη προσφεύγουσα διά αυτού του λόγου της προσφυγής της πρέπει να απορριφθούν.

13. Επειδή, με τον πέμπτο λόγο της προσφυγής της υποστηρίζει η προσφεύγουσα ότι οι οικονομικές προσφορές των οικονομικών φορέων «...», «...», «...», «...», «...» είναι πλημμελείς και κατά συνέπεια απορριπτέες καθώς δεν υπολογίζουν εύλογο εργολαβικό κέρδος. Από την επισκόπηση των στοιχείων της υπόθεσης και δη των προσφορών των ανωτέρω εμφανίζεται ειδικότερα ότι η εταιρεία «...» στην οικονομική της προσφορά και στο αρχείο «1.ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ_signed» δηλώνει εργολαβικό κέρδος ετησίως 500,00€, η εταιρεία «...» στην οικονομική της προσφορά και στο αρχείο «3. Πίνακας Οικονομικής Προσφοράς_signed» δηλώνει εργολαβικό κέρδος για ένα έτος 89,71€, η ατομική επιχείρηση «...» δηλώνει αντιστοίχως εργολαβικό κέρδος για ένα έτος 378,77€, η εταιρεία «...» στην οικονομική της προσφορά και στο αρχείο «1. ΠΙΝΑΚΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V signed» δηλώνει εργολαβικό κέρδος ετησίως 540,00€, η εταιρεία «...» δηλώνει εργολαβικό κέρδος για ένα έτος 577,68€ και η εταιρεία «...» δηλώνει εργολαβικό κέρδος για ένα έτος 488,89€. Εν προκειμένω, αορίστως προβάλλει η προσφεύγουσα ότι η αναθέτουσα αρχή δεν προέβη σε αξιολόγηση - στάθμιση του δηλωθέντος ως άνω ποσού εργολαβικού κέρδους εκ μέρους των διαγωνιζομένων οικονομικών φορέων, πολλώ δε μάλλον δεν προκύπτει να ζητήθηκαν διευκρινήσεις επί των υποβληθέντων οικονομικών προσφορών από την αναθέτουσα αρχή, συνομολογώντας ούτως και η ίδια ότι η αναθέτουσα αρχή ότι θεώρησε ως εύλογο το δηλωθέν ποσό εργολαβικού κέρδους των ανωτέρω οικονομικών φορέων. Εφόσον, εντούτοις, σύμφωνα με το άρθρο 68 παρ. 1 ν. 3863/2010, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 22 του ν. 4144/2013, δεν απαιτείται να συμπεριλαμβάνεται στην οικονομική προσφορά των διαγωνιζομένων εύλογο εργολαβικό κέρδος, αλλά απλώς κέρδος, σε αντίθεση με το διοικητικό κόστος που απαιτείται να είναι εύλογο και δεδομένου του ότι στην υπόψη διακήρυξη δεν προβλέπεται κάποιο ελάχιστο ποσοστό εργολαβικού κέρδους, συνάγεται ότι το ζήτημα του ύψους αυτού ανάγεται στον επιχειρηματικό κίνδυνο που αναλαμβάνει ο οικονομικός φορέας που συμμετέχει σε ένα δημόσιο διαγωνισμό (Ελ.Συν. VI Τμ.2653/2012,

Αριθμός απόφασης: 1610,1611,1612/2023

1724/2012, 2090/2011, 3134/2009, ΕΑ ΣΤΕ 792/2008, 974/2007). Άλλοις λόγους, ακόμη και αν θεωρηθεί ότι το εργολαβικό κέρδος δεν αρκεί να είναι θετικό αλλά και εύλογο, εφόσον τα προσδιοριστικά στοιχεία που επιδρούν στην διαμόρφωση του ύψους του δεν ορίζονται στο νόμο, ο καθορισμός του ανάγεται στην ευχέρεια του κάθε διαγωνιζομένου φορέα να οργανώνει κατά τρόπο θεμιτό την άσκηση της επιχειρηματικής του δραστηριότητας και σχετίζεται με την δυναμικότητα της επιχείρησής του, το βάρος του επιχειρηματικού κινδύνου και τις επιχειρηματικές προσδοκίες του κατά τον κρίσιμο, κατά περίπτωση, χρόνο. Επομένως, αβασίμως και αλυσιτελώς ισχυρίζεται η πρώτη προσφεύγουσα ότι τα προαναφερθέντα ποσά είναι ιδιαίτερα χαμηλά, συγκριτικά με το δηλωθέν ποσό από την ίδια, όπερ δεν μπορεί να γίνει δεκτό στα πλαίσια του υγιούς ανταγωνισμού, ανεξαρτήτως των όποιων τυχόν άλλων παραμέτρων και συνθηκών. Αντιθέτως, δεδομένου ότι πρόκειται για μειοδοτικό διαγωνισμό, ο προσδιορισμός των ανωτέρω στοιχείων ανάγεται στον τρόπο άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας του διαγωνιζόμενου, ο οποίος διαμορφώνει την οικονομική του προσφορά κατά την ελεύθερη κρίση του, ενώ το ότι αναλαμβάνει το βάρος του επιχειρηματικού κινδύνου κατά τη διαμόρφωση της τιμής της προσφοράς του, δεν παραβιάζει, άνευ ετέρου, τους κανόνες του ανταγωνισμού. Εξάλλου, το εργολαβικό κέρδος δεν δύναται να θεωρηθεί εύλογο μόνον όταν είναι μηδενικό και δεν αφήνει κανένα περιθώριο κέρδους, κατά τρόπο ώστε να θέτει σε κίνδυνο την εκτέλεση της σχετικής σύμβασης (ΕΑ ΣΤΕ 675/2002 σκ. 11, 272/2008). Ενόψει των ανωτέρω, ο σχετικός λόγος της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί, αντιστοίχως δε να γίνουν δεκτά τα όσα κατά αυτό το σκέλος υποστηρίζει η αναθέτουσα αρχή, διά του εγγράφου των απόψεων της.

14. Επειδή, η δεύτερη προσφεύγουσα, με το πρώτο σκέλος της προσφυγής της, βάλλει κατά της προσβαλλομένης όσον αφορά την απόρριψη της προσφοράς της. Ειδικότερα, αιτείται η δεύτερη προσφεύγουσα την ακύρωση της προσβαλλομένης καθ' ο μέρος ενσωματώθηκε σε αυτήν και έγινε δεκτή η υπ' αριθ. 18Γ/2023 γνώμη της Γνωμοδοτικής Επιτροπής του άρθρου 73 του ν. 4412/2016, διά της οποίας αποφασίστηκε η παροχή μη σύμφωνης γνώμης επί του υποβληθέντος σχεδίου απόφασης περί της επάρκειας των ληφθέντων από πλευράς της επανορθωτικών μέτρων.

Αριθμός απόφασης: 1610,1611,1612/2023

15. Επειδή, από την επισκόπηση των στοιχείων της υπόθεσης, προκύπτει ότι κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής της ώδε προσφεύγουσας εταιρείας (με αρ. προσφοράς «...») διαπιστώθηκε από την αναθέτουσα αρχή ότι στο υποβληθέν ΕΕΕΣ της, στο ερώτημα σχετικά με σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα απάντησε καταφατικά και ανέφερε ότι της επεβλήθη μείωση του τιμήματος της σύμβασης για τις υπηρεσίες «...» «για ηθική βλάβη που υπέστη το «...» εξαιτίας παράνομων πράξεων των υπαλλήλων της εταιρείας». Κατά δε της εν λόγω απόφασης η εταιρεία έχει ασκήσει προσφυγή και δηλώνει ότι έχει λάβει μέτρα αυτοκάθαρσης. Κατόπιν τούτου, η αναθέτουσα αρχή ζήτησε, διά του με το αριθμ. πρωτ. 1106/12.01.2023 πρακτικού της, διευκρινίσεις για τα ανωτέρω δηλωθέντα στο ΕΕΕΣ της και ειδικότερα ζήτησε να προσκομιστούν όλα τα έγγραφα που σχετίζονται με το επαγγελματικό παράπτωμα όπως αναφέρονται στο ΕΕΕΣ καθώς και την απόφαση επί της ασκηθείσας προσφυγής, εάν έχει εκδοθεί. Μετά την χορήγηση των σχετικών διευκρινίσεων από την ανωτέρω, η αναθέτουσα αρχή αφενός λαμβάνοντας υπόψη τα του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει και διαπιστώνοντας ότι δεν έχουν παρέλθει τρία (3) έτη από την ημερομηνία έκδοσης της πράξης που βεβαιώνει το σχετικό γεγονός, καταφάσκει ότι συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού, αφετέρου λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η ανωτέρω εταιρεία, σύμφωνα με το άρθρο 73 παρ. 7 του ν. 4412/2016, περιγράφει μια σειρά μέτρων και προσκομίζει σχετικά στοιχεία προκειμένου να αποδείξει την αξιοπιστία της, παρότι συντρέχουν οι σχετικοί λόγοι αποκλεισμού, αποφάσισε να εξετασθεί η επάρκεια ή μη των επανορθωτικών μέτρων και προώθησε προς τούτο το σχέδιο της αξιολόγησης στην Επιτροπή Επάρκειας των Επανορθωτικών Μέτρων για γνωμοδότηση σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 και της με αριθμ. 102080/24.10.2022 σχετικής Υπουργικής Απόφασης. Στη συνέχεια και διά της με αριθμ. 137/8/28.02.2023 απόφασης του ΔΣ του «...» αποφασίστηκε η αποστολή του Σχεδίου Διαπίστωσης Επάρκειας Επανορθωτικών Μέτρων καθώς και των σχετικών εγγράφων στην αρμόδια επιτροπή Γνωμοδότησης Επάρκειας Επανορθωτικών Μέτρων του άρθρου 73 της παρ. 9 του ν. 4412/2016. Τα σχετικά έγγραφα δε, απεστάλησαν την 02.03.2023 από την αναθέτουσα αρχή στην αρμόδια ως

Αριθμός απόφασης: 1610,1611,1612/2023

άνω Επιτροπή. Στη συνέχεια η επιτροπή του διαγωνισμού συνεδρίασε έπειτα από την με αριθμ. πρωτ. 11514/ 18.04.2023 πρόσκληση και έλαβε υπόψη το με αριθμ. πρωτ. 10977/10.04.2023 έγγραφο της Γνωμοδοτικής Επιτροπής Επάρκειας Επανορθωτικών Μέτρων σχετικά με τη μη πληρότητα των στοιχείων του αποσταλέντος φακέλου. Τα εν λόγω έγγραφα διαβιβάστηκαν με το με αριθμ. πρωτ. 12909/04.05.2023 έγγραφο της αναθέτουσας αρχής στην Επιτροπή Επανορθωτικών μέτρων για την συμπλήρωση του φακέλου. Στη συνέχεια η επιτροπή του διαγωνισμού συνεδρίασε εκ νέου την 26.05.2023 και έλαβε γνώση της με αριθμ. 18Γ/2023 Γνώμης της Γνωμοδοτικής Επιτροπής περί Επάρκειας των Επανορθωτικών Μέτρων (αρ. πρωτ. 14637/23.05.2023) σύμφωνα με την οποία: «[...] Εν κατακλείδι η Επιτροπή, επί του υποβληθέντος σχεδίου απόφασης του «...» περί της επάρκειας των ληφθέντων επανορθωτικών μέτρων για τους ως άνω οικονομικούς φορείς, ομόφωνα αποφασίζει την παροχή ΜΗ σύμφωνης γνώμης επί του υποβληθέντος σχεδίου απόφασης περί της επάρκειας των ληφθέντων επανορθωτικών μέτρων της εταιρείας «...» προς απόδειξη της αξιοπιστίας της, την παροχή ΜΗ σύμφωνης γνώμης επί του υποβληθέντος σχεδίου απόφασης περί της επάρκειας των ληφθέντων επανορθωτικών μέτρων της εταιρείας «...» προς απόδειξη της αξιοπιστίας της και την παροχή σύμφωνης γνώμης επί του υποβληθέντος σχεδίου απόφασης περί της επάρκειας των ληφθέντων επανορθωτικών μέτρων της εταιρείας «...» προς απόδειξη της αξιοπιστίας της». Κατόπιν δε της ανωτέρω Γνώμης (18Γ/2023), την οποία η επιτροπή του διαγωνισμού αποδέχθηκε στο σύνολό της, διά της προσβαλλομένης προέβη στην απόρριψη της προσφοράς της δεύτερης ως άνω προσφεύγουσας εταιρείας, βάσει της υπ' αριθμ. 18Γ/2023 γνώμης της Επιτροπής περί επάρκειας επανορθωτικών μέτρων (άρθρου 73 παρ. 9 του ν. 4412/2016), ως επακριβώς διατυπώνεται σε αυτή.

16. Επειδή, εκ των ανωτέρω διαληφθέντων συνάγεται εν προκειμένω ότι η αναθέτουσα αρχή, σε συμμόρφωση με τα αξιωθέντα του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 καθώς και των άρθρων 2.2.3.7 και 2.2.3.8 της υπόψη διακήρυξης προέβη στην απόρριψη διά της προσβαλλομένης απόφασης της, της προσφοράς της δεύτερης ώδε προσφεύγουσας, διαπιστώνοντας τη μη επάρκεια των ληφθέντων από αυτή επανορθωτικών μέτρων, μετά από τη

Αριθμός απόφασης: 1610,1611,1612/2023

σχετική παροχή μη σύμφωνης γνώμης της επιτροπής της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016. Ενόψει τούτων, αβασίμως και αλυσιτελώς προβάλλει η δεύτερη προσφεύγουσα ότι προϋπόθεση για την κίνηση της διαδικασίας εξέτασης των επανορθωτικών μέτρων, αποτελεί η προηγούμενη εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής κατάγνωση συνδρομής συγκεκριμένου λόγου αποκλεισμού, όπερ δεν συντρέχει, διότι, αντιθέτως, εκ των ανωτέρω διαληφθέντων προκύπτει ότι η αναθέτουσα αρχή αφού κατέγνωσε ότι συντρέχει ο σχετικός λόγος αποκλεισμού, προέβη στην αποστολή του σχεδίου της αξιολόγησης στην επιτροπή επάρκειας των επανορθωτικών μέτρων της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016, προκειμένου να εξετασθεί από την τελευταία η επάρκεια ή μη των ληφθέντων από την ανωτέρω εταιρεία επανορθωτικών μέτρων. Ομοίως αλυσιτελώς και αβασίμως προβάλλει η δεύτερη προσφεύγουσα ότι δεν έχει παρέλθει τριετία από το συμβάν, ως απαιτείται εφόσον προηγουμένως καταγνωστεί ότι ο οικονομικός φορέας εμπίπτει σε λόγο αποκλεισμού διότι ακριβώς υπό την παραδοχή ότι συντρέχει λόγος αποκλεισμού σε συνδυασμό με το ότι δεν έχει παρέλθει τριετία από το συμβάν, αξιολογήθηκε η (μη) επάρκεια των ληφθέντων μέτρων κατά τη δεδομένη χρονική στιγμή, από την επιτροπή του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 και στη συνέχεια διά της προσβαλλομένης από την αναθέτουσα αρχή. Αβασίμως δε η δεύτερη προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι πλημμελώς δεν ελήφθησαν υπόψη τα στοιχεία που υπέβαλε με τις αρχικές και τις συμπληρωματικές διευκρινίσεις της, διότι, ως η ίδια συνομολογεί, τα έγγραφα - στοιχεία που υπέβαλε με τις αρχικές, από 20.01.2023 διευκρινίσεις, μνημονεύονται στο οικείο πρακτικό της Επιτροπής, επιπλέον, αορίστως και αναποδείκτως προβάλλει ότι δεν ελήφθη υπόψη κατά τον σχηματισμό της κρίσης, άλλως δεν εκτιμήθηκε όπως έπρεπε, η με αριθ. 58/16.12.2022 απόφαση του ΔΣ του «...», προεχόντως δε, αβασίμως και αλυσιτελώς παραπονείται η δεύτερη προσφεύγουσα ότι δεν ελήφθησαν υπόψη έγγραφα, τα οποία, ως η ίδια συνομολογεί, υποβλήθηκαν μεταγενεστέρως. Και τούτο διότι κρίσιμος χρόνος είναι ο χρόνος διενέργειας του διαγωνισμού και εν προκειμένω ο χρόνος έκδοσης της παροχής σύμφωνης γνώμης από την επιτροπή του άρθρου 73 του ν. 4412/2016. Περαιτέρω, αορίστως ισχυρίζεται η δεύτερη προσφεύγουσα ότι παραβιάζεται η αρχή της αναλογικότητας,

Αριθμός απόφασης: 1610,1611,1612/2023

δοθέντος ότι σύμφωνα με το οικείο κανονιστικό και νομοθετικό πλαίσιο, η αναθέτουσα αρχή, κατά δέσμια αρμοδιότητα αυτής προέβη διά της προσβαλλομένης στην απόρριψη της προσφοράς της, μετά τη παροχή μη σύμφωνης γνώμης της επιτροπής του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 σχετικά με τα ληφθέντα από πλευράς της επανορθωτικά μέτρα. Ενόψει των ανωτέρω, αβασίμως ισχυρίζεται η δεύτερη προσφεύγουσα ότι είναι μη νόμιμη και ανατιολόγητη η αποδοχή της γνώμης της Επιτροπής από την αναθέτουσα αρχή, αλυσιτελώς δε, προβάλλει διά της ασκηθείσας προσφυγής της ότι τα ληφθέντα από πλευράς της επανορθωτικά μέτρα είναι επαρκή.

17. Επειδή, με το δεύτερο σκέλος της προσφυγής της βάλλει η δεύτερη προσφεύγουσα κατά της προσβαλλομένης όσον αφορά την αποδοχή των προσφορών της εταιρείας «...», της ατομικής επιχείρησης «...» και της εταιρείας «...» Σε ό,τι αφορά την προσφορά της εταιρείας «...» ισχυρίζεται η δεύτερη προσφεύγουσα ότι πλημμελώς υπέβαλε η ανωτέρω πίνακα συμμόρφωσης στην τεχνική της προσφορά χωρίς να συμπληρώσει στα πεδία «ΑΠΑΙΤΗΣΗ» και «ΑΠΑΝΤΗΣΗ» του πίνακα αν συμμορφώνεται με τον όρο υπό στοιχείο α/α 2 «...», αν και απαιτείται ρητά από τις οδηγίες συμπλήρωσης του πίνακα συμμόρφωσης του Παραρτήματος IV της διακήρυξης, ήτοι η απάντηση - συμπλήρωση όλων των πεδίων του πίνακα.

18. Επειδή, στην υπόψη διακήρυξη ορίζεται «2.4.3.2 Τεχνική Προσφορά Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το κεφάλαιο “Τεχνικές Προδιαγραφές” του Παραρτήματος I της Διακήρυξης, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο ως άνω Παράρτημα. [...] Στο Φάκελο της «Τεχνικής Προσφοράς» ο προσφέρων επισυνάπτει ψηφιακά υπογεγραμμένα τα κάτωθι: 1) Ευρετήριο Προσφοράς με τα στοιχεία του φακέλου της τεχνικής προσφοράς. 2) Αναλυτικό Φύλλο Συμμόρφωσης σύμφωνα με το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: Υπόδειγμα Φύλλου Συμμόρφωσης [...]» Περαιτέρω, στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV «Υπόδειγμα Φύλλου

Αριθμός απόφασης: 1610,1611,1612/2023

Συμμόρφωσης» της διακήρυξης προβλέπονται τα εξής: «Ο Πίνακας συμμόρφωσης με τις τεχνικές προδιαγραφές όπως αναφέρονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι της διακήρυξης, αποτελεί μέρος της ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ και θα υποβάλλεται ψηφιακά υπογεγραμμένος σύμφωνα με τις οδηγίες που περιγράφονται στη συνέχεια [...] Πίνακας συμμόρφωσης Ο πίνακας συμμόρφωσης της Διακήρυξης πρέπει να υποβληθεί με την τεχνική προσφορά, συμπληρωμένος σύμφωνα με τις παρακάτω επεξηγήσεις και οδηγίες τις οποίες ο υποψήφιος είναι υποχρεωμένος να ακολουθήσει: Στη Στήλη «ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΗΣ», περιγράφονται αναλυτικά οι αντίστοιχοι τεχνικοί όροι, υποχρεώσεις ή επεξηγήσεις για τα οποία θα πρέπει να δοθούν αντίστοιχες απαντήσεις. Αν στη στήλη «ΑΠΑΙΤΗΣΗ» έχει συμπληρωθεί η λέξη «ΝΑΙ» σημαίνει ότι η αντίστοιχη προδιαγραφή είναι υποχρεωτική για τον υποψήφιο Ανάδοχο. Στη στήλη «ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ» σημειώνεται η απάντηση του υποψηφίου Αναδόχου που έχει τη μορφή ΝΑΙ/ΟΧΙ εάν η αντίστοιχη προδιαγραφή πληρούται ή όχι από την προσφορά ή ένα αριθμητικό μέγεθος που δηλώνει την ποσότητα του αντίστοιχου χαρακτηριστικού στην προσφορά. Απλή κατάφαση ή επεξήγηση δεν αποτελεί απόδειξη πλήρωσης της προδιαγραφής και η αρμόδια Επιτροπή έχει την υποχρέωση ελέγχου και επιβεβαίωσης της πλήρωσης της απαίτησης. Στη στήλη «ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ» θα καταγραφεί η σαφής παραπομπή σε ενότητα της τεχνικής προσφοράς, η οποία θα περιλαμβάνει έγγραφα, δικαιολογητικά και πιστοποιητικά ISO, Υπεύθυνες Δηλώσεις, που θα τεκμηριώνουν την συμμόρφωση με τις τεχνικές προδιαγραφές Είναι ιδιαίτερα επιθυμητή η πληρέστερη συμπλήρωση των παραπομπών, οι οποίες πρέπει να είναι κατά το δυνατόν συγκεκριμένες (π.χ. Τεχνικό Φυλλάδιο 3, Σελ. 4 Παράγραφος 4, κ.λπ.). Αντίστοιχα στο τεχνικό φυλλάδιο ή στην αναφορά θα υπογραμμιστεί το σημείο που τεκμηριώνει τη συμφωνία και θα σημειωθεί η αντίστοιχη παράγραφος του Πίνακα Συμμόρφωσης, στην οποία καταγράφεται η ζητούμενη προδιαγραφή (π.χ. Προδ. 4.18).» Από την επισκόπηση της προσφοράς της ώδε παρεμβαίνουσας κατά της οποίας βάλλει η δεύτερη προσφεύγουσα (με αρ. «...» στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ) εμφανίζεται ότι υπέβαλε στο φάκελο της τεχνικής της προσφοράς το 45σέλιδο ηλεκτρονικό αρχείο «7. ΦΥΛΛΟ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ signed», το

Αριθμός απόφασης: 1610,1611,1612/2023

οποίο εμπεριέχει συμπληρωμένο το φύλλο συμμόρφωσης του υποδείγματος του Παραρτήματος της διακήρυξης, με παραπομπές σε έγγραφα και στοιχεία της προσφοράς της, στη σελίδα 31 δε, του αρχείου και στο με αριθμό 2 «...» στο πεδίο «ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ» αναγράφεται : «ΒΛ. ΑΡΧΕΙΟ ΤΕΧΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ, ΠΑΡ. ΣΕΛ. 21, ΠΑΡ. 7.Β.2», παραλείπεται ωστόσο η καταφατική απάντηση, ως δηλώνεται σε όλα τα λοιπά πεδία στις στήλες «ΑΠΑΙΤΗΣΗ» και «ΑΠΑΝΤΗΣΗ» αντιστοίχως. Δοθέντος εντούτοις ότι διά της ως άνω παραπομπής στο σχετικό πεδίο προκύπτει η συμμόρφωση της εταιρείας στην σχετική απαίτηση, επιπλέον δε ορίζεται στην οικεία διακήρυξη ότι η απλή κατάφαση δεν αποτελεί απόδειξη πλήρωσης της προδιαγραφής και η αρμόδια Επιτροπή έχει την υποχρέωση ελέγχου και επιβεβαίωσης της πλήρωσης της απαίτησης, βασίμως δύναται να υποστηριχθεί ότι εν προκειμένω η ανωτέρω παράλειψη αποτελεί πρόδηλη εκ παραδρομής επουσιώδη πλημμέλεια, που σε κάθε περίπτωση εδύνατο να διευκρινισθεί και θεραπευθεί βάσει του άρθρου 102 του ν. 4412/2016, εάν η αναθέτουσα αρχή ενείχε αμφιβολίες. Τούτων δοθέντων, τα προβαλλόμενα διά αυτού του λόγου της προσφυγής πρέπει να απορριφθούν, αντιστοίχως δε πρέπει να γίνουν δεκτά τα όσα σχετικώς προβάλλει η ώδε παρεμβαίνουσα.

19. Επειδή, σε ό,τι αφορά την προσφορά της ατομικής επιχείρησης «...» ισχυρίζεται η δεύτερη προσφεύγουσα ότι για έντεκα προϊόντα που προσφέρει και δηλώνει η ανωτέρω με την προσφορά της, στον κατάλογο των υλικών «...», δεν συνυποβάλλει, κατά παράβαση των όρων της διακήρυξης του διαγωνισμού, τα απαιτούμενα έγγραφα και πιστοποιητικά όπως αναλυτικά περιγράφονται στις παραγράφους 1.6, 4.1, 4.3, και 4.4 των τεχνικών προδιαγραφών της διακήρυξης του διαγωνισμού. Περαιτέρω, υποστηρίζει η δεύτερη προσφεύγουσα ότι η ανωτέρω δεν υποβάλλει με την προσφορά της δήλωση συμμόρφωσης από τον κατασκευαστή για τους «...» που προσφέρει, κατά παράβαση των όρων της διακήρυξης του διαγωνισμού και ειδικότερα τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1.16 των τεχνικών προδιαγραφών αυτής.

20. Επειδή, στην οικεία διακήρυξη ορίζονται σχετικά με τα ως άνω τεθέντα ζητήματα: «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι - Τεχνικές Προδιαγραφές [...] 1.6. Ο ανάδοχος υποχρεούται να διαθέτει όλα τα απαραίτητα υλικά «...», τα οποία

Αριθμός απόφασης: 1610,1611,1612/2023

θα πρέπει να αποδεικνύει με σχετικά έγγραφα ότι πληρούν τους όρους που θέτει η Επιτροπή Ελέγχου «...», για παράδειγμα άδεια «...», «...» δεν είναι βλαβερά για τον χρήστη καθώς και ότι δεν προκαλούν διάβρωση στις επιφάνειες που χρησιμοποιούνται. [...] 1.16. Ο ανάδοχος υποχρεούται να γνωρίζει και να τηρεί την ισχύουσα Ελληνική νομοθεσία για την διαχείριση των «...» (Κ.Υ.Α. 146163/2012 «Μέτρα και Όροι για τη Διαχείριση «...» συμπεριλαμβανομένων και των διευκρινιστικών εγκυκλίων). Τα «...» θα διαχωρίζονται σε: α) «...» που προσομοιάζουν με τα οικιακά «...», τα οποία τοποθετούνται σε «...» μιας χρήσης β) «...»: i) «...», τα οποία συλλέγονται σε χαρτοκυτία τύπου «...» με διπλή «...» κίτρινου χρώματος, ii) «...», τα οποία συλλέγονται σε χαρτοκυτία τύπου «...» με διπλή «...» κόκκινου χρώματος. Τα «...» απομακρύνονται καθημερινά από τους χώρους συλλογής, ζυγίζονται και αποθηκεύονται στον ψυκτικό θάλαμο και iii) «...», τα οποία συλλέγονται σε ειδικά «...» και αποθηκεύονται σε ειδικό χώρο, και γ) «...»: «...», «...», ρεύματα «...», τα οποία διαχειρίζονται σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό διαχείρισης «...». Όλοι οι «...» απομακρύνονται όταν έχουν γεμίσει κατά τα 3/4 και δένονται με ειδικό κλείστρο τύπου selflocking. Ειδικά για τους κίτρινους «...» και τους κόκκινους «...» με «...», ισχύουν τα προβλεπόμενα από την ΚΥΑ 146163/2012 (απομάκρυνσή τους μία φορά το 24ωρο εκτός αν έχει γεμίσει νωρίτερα στα 3/4). Απαραίτητα όλοι οι «...» θα φέρουν ετικέτα στην οποία θα αναγράφεται το τμήμα απ' το οποίο προέρχονται, η ημερομηνία και η ώρα αποκομιδής εκτός αν η «...» διαθέτει διαφορετικό σύστημα ιχνηλασιμότητας. Ο ανάδοχος θα προμηθεύεται ο ίδιος μαύρους «...», ενώ οι κίτρινοι και κόκκινοι «...» θα είναι προμήθεια της «...». Οι μαύροι «...» θα πρέπει να είναι κατασκευασμένοι από πολυαιθυλένιο υψηλής περιεκτικότητας (HPDE) πάχους 25-30μm και σε ποικίλες διαστάσεις. Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να καταθέσει δήλωση συμμόρφωσης από τον κατασκευαστή στον «...». Τα «...» θα πρέπει να συλλέγονται κατά το δυνατόν πλησιέστερα στον τόπο παραγωγής τους και αποκλείονται οι διαδικασίες εκκένωσης και επαναλαμβανόμενης πλήρωσης της συσκευασίας. [...] 4.1. Τον ανάδοχο βαρύνουν τα έξοδα των υλικών «...», μηχανημάτων και «...». Όλα τα υλικά πρέπει να αποδεικνύεται με σχετικά έγγραφα ότι είναι άριστης ποιότητας και ότι πληρούν τις προδιαγραφές που τίθενται από την κείμενη νομοθεσία. Οι

Αριθμός απόφασης: 1610,1611,1612/2023

«...» πρέπει να είναι ανθεκτικοί, να αποτρέπουν την διαρροή υγρών και να πληρούν τις προδιαγραφές που ορίστηκαν παραπάνω. [...] 4.3 Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να καταθέσει κατάσταση των υλικών «...», πληροφοριακά έντυπα, δελτία δεδομένων ασφαλείας. Τα προϊόντα «...» να έχουν αριθμό καταχώρησης από το «...» ή του «...» ενώ για τα υλικά «...» πρέπει να κατατεθεί η έγκριση κυκλοφορίας τους από τον «...», από το «...», να είναι διακριτικά αρωματισμένα και να μην προκαλούν διάβρωση στις επιφάνειες που χρησιμοποιούνται. 4.4. Τα «...» (χλώριο και δισκία Διχλωροϊσοκυανουρικού Νατρίου, NaDCC) «...» να έχουν άδεια έγκρισης από τον «...». Να αναγράφεται το ποσοστό του ενεργού χλωρίου (4% έως 6%) ή τα ppm που αποδεσμεύει ανά λίτρο νερού και γενικότερα η σύνθεσή του καθώς και η ημερομηνία παραγωγής και λήξης». Από τη γραμματική διατύπωση των ανωτέρω όρων ευκρινώς προκύπτει ότι για τα προσφερόμενα από τους υποψήφιους αναδόχους υλικά «...», θα πρέπει να αποδεικνύεται από σχετικά έγγραφα ότι πληρούν τους όρους που θέτει η Επιτροπή Ελέγχου «...» και επιπλέον ορίζεται ότι για αυτά τα υλικά πρέπει να αποδεικνύεται με σχετικά έγγραφα ότι είναι άριστης ποιότητας και ότι πληρούν τις προδιαγραφές που τίθενται από την κείμενη νομοθεσία. Σε ό,τι αφορά τους μαύρους «...», ορίζεται ότι ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να καταθέσει δήλωση συμμόρφωσης από τον κατασκευαστή στον «...». Από την επισκόπηση της προσφοράς της ανωτέρω διαγωνιζόμενης στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ (με αρ. «...») εμφανίζεται ότι για τα προϊόντα με την εμπορική ονομασία «...», «...», «...», «...», «...», «...», «...», «...», «...», «...», «...», «...», «...» που δηλώνει στην προσφορά της, στον κατάλογο των υλικών «...» δεν έχει υποβάλλει, κατά τα ως άνω ορισθέντα, τα απαραίτητα έγγραφα και πιστοποιητικά, όπως ρητώς προσδιορίζονται στις παραγράφους 1.6, 4.1, 4.3, και 4.4 των τεχνικών προδιαγραφών της υπόψη διακήρυξης. Επομένως, βασίμως ισχυρίζεται εν προκειμένω η δεύτερη προσφεύγουσα ότι η μη συμμόρφωση με τις ανωτέρω απαιτήσεις, συνιστά, ενόψει και του σκοπού στην εξυπηρέτηση του οποίου αποβλέπουν οι ως άνω όροι, ουσιώδη απόκλιση από τις προδιαγραφές της διακήρυξης και επιφέρει, κατά δέσμια αρμοδιότητα της αναθέτουσας αρχής, την απόρριψη της προσφοράς. Αλυσιτελώς υποστηρίζει η αναθέτουσα αρχή, στο έγγραφο των

Αριθμός απόφασης: 1610,1611,1612/2023

απόψεων της ότι η ανωτέρω διαγωνιζόμενη αναφέρει τον αριθμό καταχώρησης «...». – «...». των ειδών αυτών στο υποβληθέν ηλεκτρονικό αρχείο «21_ΛΙΣΤΑ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ & ΥΛΙΚΩΝ signed» και τούτο διότι ρητώς ορίζεται, τα προϊόντα «...» να έχουν αριθμό καταχώρησης από το «...» ή του «...» ενώ για τα υλικά «...» πρέπει να κατατεθεί η έγκριση κυκλοφορίας τους από τον «...», από το «...», πρωτίστως δε, για όλα τα υλικά πρέπει να αποδεικνύεται με σχετικά έγγραφα ότι είναι άριστης ποιότητας και ότι πληρούν τις προδιαγραφές που τίθενται από την κείμενη νομοθεσία, όπερ εν προκειμένω δεν συντρέχει. Σε ό,τι αφορά τους προσφερόμενους από την ανωτέρω διαγωνιζόμενη μαύρους «...», από τους σχετικούς όρους προκύπτει η υποχρέωση κατάθεσης δήλωσης συμμόρφωσης από τον κατασκευαστή στον «...», όπερ επίσης και ως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης, δεν συντρέχει, ως βασίμως ισχυρίζεται η δεύτερη προσφεύγουσα. Αλυσιτελώς υποστηρίζει η αναθέτουσα αρχή, στο έγγραφο των απόψεων της ότι η ανωτέρω διαγωνιζόμενη καταθέτει πιστοποιητικά ISO 14001:2015, ISO 9001:2015 καθώς και βεβαίωση «...» της εταιρείας «...» από την οποία προμηθεύεται τους μαύρους «...», διότι τα ανωτέρω ικανοποιούν έτερες απαιτήσεις τεθείσες διά της διακήρυξης, σε κάθε περίπτωση δεν καλύπτεται εν προκειμένω η διακριτή και αυτοτελής υποχρέωση της υποβολής δήλωσης συμμόρφωσης από τον κατασκευαστή, για τους προσφερόμενους μαύρους «...» Συνεπεία τούτων ο σχετικός λόγος της προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος, τα όσα περί αντιθέτου προβάλλει η αναθέτουσα αρχή, διά του εγγράφου των απόψεων της, πρέπει να απορριφθούν.

21. Επειδή, σε ό,τι αφορά την προσφορά της εταιρείας «...» ισχυρίζεται η δεύτερη προσφεύγουσα ότι για τέσσερα προϊόντα που προσφέρει και δηλώνει με την προσφορά της στον κατάλογο των υλικών «...», δεν συνυποβάλλει, τις εγκρίσεις από το «...» ή τους αριθμούς ταυτοποίησης στο «...», ήτοι δεν υποβάλλει το σύνολο των απαραίτητων εγγράφων και πιστοποιητικών για τα υλικά «...» όπως προσδιορίζονται στις παραγράφους 1.6, 4.1, 4.3, και 4.4 των τεχνικών προδιαγραφών της διακήρυξης του διαγωνισμού.

22. Επειδή, από τους προδιαληφθέντες στη σκέψη 20 της παρούσας όρους της διακήρυξης προκύπτει ότι αναφορικά με τα προσφερόμενα από τους διαγωνιζόμενους προϊόντα «...», αυτά θα πρέπει να έχουν αριθμό καταχώρησης από το «...» ή του «...», ενώ για τα υλικά «...» πρέπει να κατατεθεί η έγκριση κυκλοφορίας τους από τον «...», από το «...». Από την επισκόπηση της προσφοράς της ανωτέρω διαγωνιζόμενης στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ (με αρ. «...») εμφανίζεται ότι έχει υποβάλει, μεταξύ των λοιπών στοιχείων της προσφοράς της, κατάλογο υλικών «...», 27 προϊόντων συνολικά, για τα οποία δηλώνει την ονομασία, δίδει συνοπτική περιγραφή, αναφέρει τους χώρους που θα χρησιμοποιούνται και στη τελευταία στήλη του σχετικού πίνακα αναφέρει το στοιχείο τεκμηρίωσης, ήτοι τον αριθμό καταχώρησης «...» ή «...» κ.ο.κ. Όσον αφορά τα προϊόντα με την εμπορική ονομασία «...», «...», «...» και «...» για τα οποία παραπονείται η προσφεύγουσα ότι ελλείπουν τα απαιτούμενα κατά τη διακήρυξη στοιχεία, εμφανίζεται ότι για τα προϊόντα «...» και «...» δηλώνονται ο αριθμός καταχώρησης «...» και «...», για τα προϊόντα «...» και «...» εντούτοις τα ανωτέρω στοιχεία ελλείπουν. Δοθέντος ότι οι ανωτέρω τεχνικές προδιαγραφές αποτελούν ουσιώδεις απαιτήσεις και έχουν τεθεί επί ποινή απόρριψης της προσφοράς, συνάγεται ότι η προσφορά της ανωτέρω διαγωνιζόμενης, προσιδιάζουσα τοιαύτη έλλειψη είναι απορριπτέα, ως βασίμως ισχυρίζεται εν προκειμένω η δεύτερη προσφεύγουσα.

23. Επειδή, η τρίτη προσφεύγουσα στρέφεται κατά της προσβαλλομένης καθ' ο μέρος κρίθηκαν αποδεκτές οι προσφορές των οικονομικών φορέων «...», «...», «...», «...», «...» και «...», προβάλλει δε επιπλέον πρόσθετους λόγους αποκλεισμού του οικονομικού φορέα «...». Καταρχάς, με τον πρώτο λόγο της προσφυγής της ισχυρίζεται η τρίτη προσφεύγουσα ότι η αναδειχθείσα οριστική ανάδοχος και ώδε παρεμβαίνουσα υπέβαλε τεχνική προσφορά που δεν καλύπτει τις τεχνικές προδιαγραφές της διακήρυξης, κατά παράβαση της επί ποινή αποκλεισμού απαίτησης του άρθρου 2.4.3.2. και του Παραρτήματος Ι αυτής, διότι πιο συγκεκριμένα προσφέρει το είδος «...» «...», η οποία «...» ωστόσο δεν είναι ανθεκτική σε αλκοόλη, ως απαιτείται.

Αριθμός απόφασης: 1610,1611,1612/2023

24. Επειδή, στην οικεία διακήρυξη προβλέπεται σχετικά με τα ως άνω ζητήματα: «2.4.3.2 Τεχνική Προσφορά Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το κεφάλαιο “Τεχνικές Προδιαγραφές” του Παραρτήματος Ι της Διακήρυξης, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο ως άνω Παράρτημα. [...] Στο Φάκελο της «Τεχνικής Προσφοράς» ο προσφέρων επισυνάπτει ψηφιακά υπογεγραμμένα τα κάτωθι: [...] 5) Τα απαραίτητα έγγραφα και πιστοποιητικά για τα υλικά «...» όπως αναλυτικά περιγράφονται στις παραγράφους 1.6, 4.1, 4.3, και 4.4 των τεχνικών προδιαγραφών» Και στο Παράρτημα Ι, ορίζεται ειδικότερα: «1: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ [...] 1.6.Ο ανάδοχος υποχρεούται να διαθέτει όλα τα απαραίτητα υλικά «...», τα οποία θα πρέπει να αποδεικνύει με σχετικά έγγραφα ότι πληρούν τους όρους που θέτει η Επιτροπή Ελέγχου «...», για παράδειγμα άδεια «...», «...» δεν είναι βλαβερά για τον χρήστη καθώς και ότι δεν προκαλούν διάβρωση στις επιφάνειες που χρησιμοποιούνται 4. ΥΛΙΚΑ - ΤΕΧΝΙΚΗ «...» [...] 4.3 Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να καταθέσει κατάσταση των υλικών «...», πληροφοριακά έντυπα, δελτία δεδομένων ασφαλείας. Τα προϊόντα «...» να έχουν αριθμό καταχώρησης από το «...» ή του «...» ενώ για τα υλικά «...» πρέπει να κατατεθεί η έγκριση κυκλοφορίας τους από τον «...» από το «...», να είναι διακριτικά αρωματισμένα και να μην προκαλούν διάβρωση στις επιφάνειες που χρησιμοποιούνται. 4.4. Τα «...» (χλώριο και δισκία Διχλωροϊσοκυανουρικού Νατρίου, NaDCC) «...» να έχουν άδεια έγκρισης από τον «...». Να αναγράφεται το ποσοστό του ενεργού χλωρίου (4% έως 6%) ή τα ppm που αποδεσμεύει ανά λίτρο νερού και γενικότερα η σύνθεσή του καθώς και η ημερομηνία παραγωγής και λήξης. [...] ΕΙΔΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ [...] Τα προϊόντα «...» να έχουν καταχώρηση από το «...» ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΛΙΚΩΝ Μεταλλική «...» για «...», για «...» ανθεκτική σε αλκοόλη ΘΕΣΗ ΧΡΗΣΗΣ – ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ Γενική χρήση & «...». Από την επισκόπηση της προσφοράς της ωδε παρεμβαίνουσας στον ηλεκτρονικό

Αριθμός απόφασης: 1610,1611,1612/2023

τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ (με αρ. «...») και δη από το υποβληθέν αρχείο «Αναλυτική λίστα και περιγραφή προϊόντων (υλικά «...»)_signed» προκύπτει ότι για το είδος υπό στοιχείο 17. «Μεταλλική «...», για «...» ανθεκτική σε αλκοόλη» προσφέρει το προϊόν με την εμπορική ονομασία «...». Επιπλέον, στο φάκελο της τεχνικής της προσφοράς έχει συνυποβάλει για το εν λόγω είδος το τεχνικό φυλλάδιο, το δελτίο δεδομένων ασφαλείας και τον αριθμό καταχώρησης του υλικού αυτού στο «...», ως απαιτείται από το κανονιστικό πλαίσιο της υπόψη διακήρυξης. Ειδικότερα δε, από το υποβληθέν από την ανωτέρω ώδε παρεμβαίνουσα εταιρεία σχετικό τεχνικό φυλλάδιο εμφανίζεται ότι πρόκειται για «...» εξαιρετικά μεγάλης αντοχής, με μεγάλη ανθεκτικότητα και προστασία, η οποία ενδείκνυται για όλους τους τύπους «...» και είναι ιδανική για όλα τα «...» και περιοχές μεγάλης κίνησης. Με αυτά τα δεδομένα, συνάγεται ότι αβασίμως η τρίτη προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι το συγκεκριμένο προσφερόμενο από την ώδε παρεμβαίνουσα είδος δεν είναι σε συμμόρφωση με τα εν προκειμένω αξιωθέντα, διότι εκ των ανωτέρω στοιχείων και απαιτούμενων εγγράφων που συνοδεύουν το προϊόν δεν προκύπτει ότι δεν είναι ανθεκτικό σε αλκοόλη, ως εσφαλμένως υπολαμβάνει η προσφεύγουσα, ούτε άλλωστε προκύπτει από τη διακήρυξη υποχρέωση πλήρωσης ορισμένου βαθμού ανθεκτικότητας. Συνεπεία τούτων, ο σχετικός λόγος της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί και αντιστοίχως πρέπει να γίνουν δεκτά τα όσα σχετικώς προβάλλει η ώδε παρεμβαίνουσα.

25. Επειδή, με τον δεύτερο λόγο της προσφυγής της ισχυρίζεται η τρίτη προσφεύγουσα ότι είναι πλημμελής η τεχνική προσφορά του οικονομικού φορέα «...» καθώς κατά παράβαση των τεχνικών προδιαγραφών και των επί ποινή αποκλεισμού όρων της υπόψη διακήρυξης, δεν δήλωσε ούτε προσέφερε τα απαιτούμενα εκ της διακηρύξεως εξειδικευμένα προϊόντα «...» και συγκεκριμένα το προϊόν «...» και το προϊόν «...».

26. Επειδή, από τους προδιαληφθέντες στη σκέψη 24 της παρούσας όρους της διακήρυξης προκύπτουν οι τεχνικές προδιαγραφές που ισχύουν για το σύνολο των απαιτούμενων ειδών και εξοπλισμού, καθώς και τα ειδικότερα χαρακτηριστικά που πρέπει να έχει έκαστο είδος/ υλικό «...». Μεταξύ δε των προϊόντων «...» που πρέπει να έχουν καταχώρηση από το «...», είναι και τα

Αριθμός απόφασης: 1610,1611,1612/2023

εξειδικευμένα προϊόντα που προσδιορίζονται ως «...» και «...». Από την επισκόπηση των στοιχείων της υπόθεσης και δη της προσφοράς της ανωτέρω διαγωνιζόμενης στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ (με αρ. «...») εμφανίζεται ότι στο υποβληθέν αρχείο «ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΑΛΩΣΙΜΩΝ» δεν έχει δηλώσει ούτε όμως συμπεριλάβει τα ως άνω υλικά «...», ήτοι το «...» και το «...», επιπλέον δε, δεν έχει συμπεριλάβει στον φάκελο της τεχνικής της προσφοράς τα απαιτούμενα σχετικά πιστοποιητικά και έγγραφα. Ως εκ τούτου, ως βασίμως ισχυρίζεται η τρίτη προσφεύγουσα, εν προκειμένω, η προσφορά της ανωτέρω είναι, κατά δέσμια αρμοδιότητα της αναθέτουσας αρχής, απορριπτέα, καθόσον προσφορές που δεν πληρούν τις τεθείσες εκ της διακηρύξεως απαιτήσεις, καθίστανται απορριπτέες, κατά μείζονα λόγο δε, όταν ορίζεται στη διακήρυξη ότι οι εν λόγω απαιτήσεις τάσσονται επί ποινή αποκλεισμού (βλ. ΕΑ ΣτΕ 79/ 2009, ΕΑ ΣτΕ 26/2007 κ.ά.).

27. Επειδή, με τον τρίτο λόγο της προσφυγής της ισχυρίζεται η τρίτη προσφεύγουσα ότι είναι πλημμελής η τεχνική προσφορά του οικονομικού φορέα «...» καθώς κατά παράβαση των τεχνικών προδιαγραφών και των επί ποινή αποκλεισμού όρων της υπόψη διακήρυξης, δεν δήλωσε ούτε προσέφερε τα απαιτούμενα εκ της διακηρύξεως εξειδικευμένα προϊόντα «...», ήτοι δεν προσέφερε «...», ούτε όμως προσκόμισε την απαιτούμενη κατ' άρθρο 2.4.3.2. περ. 6 της διακήρυξης δήλωση συμμόρφωσης από τον κατασκευαστή για τους μαύρους «...», σύμφωνα με την παράγραφο 1.16 των τεχνικών προδιαγραφών της υπόψη διακήρυξης.

28. Επειδή, από τους προδιαληφθέντες στη σκέψη 24 της παρούσας όρους της διακήρυξης προκύπτουν ρητώς οι τεχνικές προδιαγραφές που ισχύουν για το σύνολο των απαιτούμενων ειδών και εξοπλισμού, καθώς και τα ειδικότερα χαρακτηριστικά που πρέπει να έχει έκαστο είδος/ υλικό «...». Μεταξύ δε των προϊόντων «...» που πρέπει να έχουν καταχώρηση από το «...», ως προελέχθη, είναι και τα εξειδικευμένα προϊόντα που προσδιορίζονται ως «...» και «...». Δοθέντος ότι από την επισκόπηση των στοιχείων της υπόθεσης και δη της προσφοράς της ανωτέρω διαγωνιζόμενης στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ (με αρ. «...») εμφανίζεται ότι

Αριθμός απόφασης: 1610,1611,1612/2023

δεν έχει δηλώσει ούτε συμπεριλάβει στα προσφερόμενα από αυτή υλικά «...», το είδος «...», συνάγεται ότι ισχύουν *mutatis mutandis* τα ανωτέρω αναφερθέντα σχετικά με την προσφορά της διαγωνιζόμενης «...». Σε ό,τι αφορά την αιτίαση σχετικά με την παράλειψη υποβολής της απαιτούμενης δήλωσης συμμόρφωσης από τον κατασκευαστή, για τους προσφερόμενους μαύρους «...», ισχύουν επίσης *mutatis mutandis* τα αναφερθέντα στη σκέψη 20 της παρούσας σχετικά με την προσφορά της διαγωνιζόμενης εταιρείας «...». Συνεπεία τούτων, ο σχετικός λόγος της προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

29. Επειδή, περαιτέρω, με τον τέταρτο λόγο της προσφυγής της ισχυρίζεται η τρίτη προσφεύγουσα ότι είναι ανεπαρκές το δηλωθέν κόστος ασφαλιστικής κάλυψης του υπό ανάθεση έργου, του κόστους τεχνικού εργασίας και ιατρού εργασίας στην προσφορά της εταιρείας «...», και κατ' επέκτασιν του δηλωθέντος διοικητικού κόστους της προσφοράς της. Επιπλέον ισχυρίζεται η τρίτη προσφεύγουσα ότι η ανωτέρω διαγωνιζόμενη δεν έχει προβλέψει και δεν έχει συμπεριλάβει στο δηλωθέν διοικητικό κόστος παροχής υπηρεσιών, ποσού συγκεκριμένα 4.100,00€ ετησίως, το κόστος έκδοσης της απαιτούμενης εκ της διακηρύξεως τραπεζικής βεβαίωσης αναφορικά με την πιστοληπτική της ικανότητα και επομένως η οικονομική της προσφορά καθίσταται ζημιογόνος.

30. Επειδή, στην οικεία διακήρυξη ορίζεται σχετικά με τα ως άνω κρίσιμα ζητήματα: «Οικονομική Προσφορά συντάσσεται με βάση το αναγραφόμενο στην παρούσα κριτήριο ανάθεσης ήτοι χαμηλότερη τιμή. [...] Στην προσφορά τους πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. [...] Ειδικά ο φάκελος της «Οικονομικής Προσφοράς» θα πρέπει να περιλαμβάνει ψηφιακά υπογεγραμμένα και επί ποινή αποκλεισμού της προσφοράς τα κάτωθι: [...] 3) Τα οριζόμενα στο άρθρο 68 του ν. 3863/2010 όπως τροποποιήθηκε με το ν. 4144/2013 ήτοι: [...] γ. Εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων, το

Αριθμός απόφασης: 1610,1611,1612/2023

οποίο πρέπει να δικαιολογείται πλήρως. [...] Β.3. Για την απόδειξη της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας της παραγράφου 2.2.5 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν [...] Β) βεβαίωση από τραπεζικά και άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα αναφορικά με την πιστοληπτική ικανότητα του οικονομικού φορέα. [...] 2.4.3.2 Τεχνική Προσφορά [...] Στο Φάκελο της «Τεχνικής Προσφοράς» ο προσφέρων επισυνάπτει ψηφιακά υπογεγραμμένα τα κάτωθι: [...] 10) Υπεύθυνη Δήλωση του Ν. 1599/1986 σύμφωνα με την οποία δεσμεύεται ότι με την υπογραφή της Σύμβασης θα προσκομίσει Ασφαλιστήριο Συμβόλαιο Αστικής Ευθύνης σύμφωνα με την παράγραφο 3.7 των τεχνικών προδιαγραφών.» Περαιτέρω, στην παράγραφο 3.7 των τεχνικών προδιαγραφών του Παραρτήματος προβλέπεται: ««3.7. Ο ανάδοχος στην τεχνική προσφορά του πρέπει να καταθέσει Υπεύθυνη Δήλωση του Ν. 1599/1986 σύμφωνα με την οποία δεσμεύεται ότι με την υπογραφή της Σύμβασης θα προσκομίσει Ασφαλιστήριο Συμβόλαιο Αστικής Ευθύνης ως κάτωθι: Κάλυψη οποιασδήποτε Αστικής Ευθύνης προς οποιονδήποτε τρίτο, η οποία ανακύπτει από ή οφείλεται στην εκτέλεση του Έργου, περιλαμβανομένων αλλά όχι μόνο, περιπτώσεων θανάτου, σωματικών βλαβών, απώλειας ή ζημίας περιουσίας, ατυχηματικής ρύπανσης, ψυχικής οδύνης και ηθικής βλάβης, μέχρι εκείνων των ορίων ευθύνης τα οποία θα διατηρούσε σε ισχύ ένας συνετός λειτουργός έργου παρόμοιας φύσης, μεγέθους και χαρακτηριστικών του Έργου και τα οποία σε καμία περίπτωση δεν θα είναι χαμηλότερα των Ευρώ 1.000.000,00 € ανά γεγονός.».

31. Επειδή, από την επισκόπηση των στοιχείων της υπόθεσης και δη της προσφοράς της ώδε παρεμβαίνουσας στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ (με αρ. «...») εμφανίζεται ότι δηλώνει διοικητικό κόστος εκτέλεσης του υπό ανάθεση έργου ύψους 4.100,00€ για ένα (1) έτος. Το εν λόγω ποσό, καταρχήν, παρίσταται εύλογο, καθόσον, ως γίνεται δεκτό, σε αντίθεση προς το κόστος αμοιβής του προσωπικού, που είναι δυνατόν και πρέπει να προσδιορίζεται επακριβώς με βάση αντικειμενικά δεδομένα, το διοικητικό κόστος, το κόστος αναλωσίμων και το εργολαβικό κέρδος εναπόκειται στην αναθέτουσα αρχή να εκτιμηθούν ως εύλογα, προκειμένου η προσφορά να θεωρηθεί αποδεκτή. Εξάλλου, από τη συγκριτική αντιπαραβολή του δηλωθέντος από την ώδε παρεμβαίνουσα διοικητικού κόστους σε σχέση

Αριθμός απόφασης: 1610,1611,1612/2023

με το δηλωθέν διοικητικό κόστος των λοιπών συμμετεχόντων, δεν προκύπτουν αποκλίσεις μείζονος σημασίας, ούτως ώστε να τίθεται ζήτημα ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς, αφού από τα αριθμητικά δεδομένα και κατά συγκριτική αντιπαραβολή των υποβληθέντων οικονομικών προσφορών στον υπό κρίση διαγωνισμό, δεν προκύπτει ότι συνέτρεχε λόγος να κριθεί από πλευράς της αναθέτουσας αρχής ότι η προσφορά της ανωτέρω εταιρείας είναι ασυνήθιστα χαμηλή, ούτε υπήρχε κάποια ένδειξη περί του αντιθέτου, ουδεμία υποχρέωση υπείχε επομένως ούτε επέχει η αναθέτουσα αρχή προς κλήση για παροχή διευκρινίσεων ως προς τα επιμέρους συνθέτοντα την προσφορά κονδύλια κατ' άρθρο 88 του ν. 4412/2016 για ασυνήθιστη χαμηλή προσφορά, πολλώ δε μάλλον ούτε για απόρριψη της προσφοράς (Βλ. ΔΕφΘεσ/νικής Α223/2022). Σε ό,τι αφορά τις ειδικότερες αιτιάσεις της προσφεύγουσας σχετικά με το δηλωθέν από τη παρεμβαίνουσα κόστος ιατρού εργασίας και τεχνικού ασφαλείας, συνάγεται ότι αυτές προβάλλονται αβασίμως, διότι ερείδονται στην εσφαλμένη προϋπόθεση ότι το ελάχιστο κόστος τεχνικού ασφαλείας και ιατρού εργασίας για το υπό ανάθεση έργο αντιστοιχεί στο χαμηλότερο ωρομίσθιο της οικονομικής προσφοράς της εν λόγω εταιρείας για παροχή υπηρεσιών «...», που ανέρχεται σε 4,78 € ανά ώρα. Δοθέντος, εντούτοις ότι, αφενός στην υπόψη διακήρυξη δεν προσδιορίζεται ούτε απαιτείται συγκεκριμένο κόστος για τον τεχνικό ασφαλείας και τον ιατρό εργασίας, αφετέρου ο ιατρός εργασίας και ο τεχνικός ασφαλείας δεν υπάγονται στο μισθωτό προσωπικό εκτέλεσης της σύμβασης, αλλά το κόστος τους, που συνιστά την αμοιβή ενός ελεύθερου επαγγελματία, καθορίζεται ελεύθερα στα πλαίσια της ελεύθερης αγοράς και του τρόπου άσκησης και οργάνωσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας της ώδε παρεμβαίνουσας (βλ. ad hoc ΔΕφΑΘ 2278/2022) προκύπτει ότι βασίμως ισχυρίζεται η ώδε παρεμβαίνουσα ότι εν προκειμένω το κόστος τους ανέρχεται στο ποσό των 2,00 €/ ώρα για ιατρό εργασίας και στο ποσό των 3,00 € / ώρα για τον τεχνικό ασφαλείας, προσκομίζει επιπλέον προς απόδειξη τούτων και σχετικές βεβαιώσεις της εταιρείας που συνεργάζεται. Συνεπεία των ανωτέρω, προκύπτει ότι το δηλωθέν από την ώδε παρεμβαίνουσα ποσό που αφορά στο κόστος ιατρού εργασίας και τεχνικού ασφαλείας, ύψους 280,00 €, είναι εύλογο, κείται εντός του τρόπου άσκησης και οργάνωσης της επιχειρηματικής

Αριθμός απόφασης: 1610,1611,1612/2023

δραστηριότητας της, τα όσα δε περί αντιθέτου ισχυρίζεται η τρίτη προσφεύγουσα είναι απορριπτέα. Εξάλλου, σε ό,τι αφορά τις ειδικότερες αιτιάσεις της προσφεύγουσας σχετικά με το δηλωθέν από τη παρεμβαίνουσα επιμέρους κόστος ασφαλιστικής κάλυψης του έργου, για το οποίο παραπονείται ότι είναι ιδιαιτέρως χαμηλό, λεκτέο ότι οι αιτιάσεις αυτές αβασίμως και αλυσιτελώς προβάλλονται, δοθέντος ότι δεν ερείδονται στο κανονιστικό πλαίσιο της οικείας διακήρυξης. Από τους προδιαληφθέντες στη σκέψη 30 της παρούσας όρους της διακήρυξης συνάγεται ειδικότερα ότι ο ανάδοχος, με την υπογραφή της σύμβασης, υποχρεούται να προσκομίσει ασφαλιστήριο συμβόλαιο αστικής ευθύνης για την κάλυψη οποιασδήποτε αστικής ευθύνης προς οποιονδήποτε τρίτο, η οποία ανακύπτει από ή οφείλεται στην εκτέλεση του έργου, περιλαμβανομένων αλλά όχι μόνο, περιπτώσεων θανάτου, σωματικών βλαβών, απώλειας ή ζημίας περιουσίας, ατυχηματικής ρύπανσης, ψυχικής οδύνης και ηθικής βλάβης, μέχρι εκείνων των ορίων ευθύνης τα οποία θα διατηρούσε σε ισχύ ένας συνετός λειτουργός έργου παρόμοιας φύσης, μεγέθους και χαρακτηριστικών του έργου και τα οποία σε καμία περίπτωση δεν θα είναι χαμηλότερα των 1.000.000,00 € ανά γεγονός. Από την επισκόπηση των στοιχείων της υπόθεσης προκύπτει ότι η ώδε παρεμβαίνουσα διαθέτει εν ισχύ ασφαλιστήριο συμβόλαιο με την «...» με επιπρόσθετο μάλιστα κόστος ασφαλιστρων σε περίπτωση σύναψης της επίμαχης σύμβασης και επομένως δεν επιβαρύνεται με επιπρόσθετο κόστος έκδοσης ασφαλιστηρίου συμβολαίου. Συνακολούθως, το δηλωθέν στην οικονομική της προσφορά ενδεικτικό ποσό αναλογικής επιβάρυνσης ασφαλιστηρίου συμβολαίου για το υπό ανάθεση έργο για την κάλυψη ενδεχομένου ύπαρξης οιασδήποτε υποθετικής μελλοντικής δαπάνης, ποσού 90,00 €, παρίσταται εύλογο και σε συμμόρφωση με τα εκ της διακήρυξης επιτασσόμενα. Τα όσα δε περί αντιθέτου προβάλλει η τρίτη προσφεύγουσα είναι απορριπτέα διότι ουδόλως συνάπτονται με τις απαιτήσεις της διακήρυξης και κατά τούτο δεν συνιστούν δεσμευτικούς όρους για την παρεμβαίνουσα. Επομένως, εφόσον η ώδε παρεμβαίνουσα εταιρεία υπολόγισε διοικητικό κόστος, ετησίως, 4.100,00€ και απέδειξε την ύπαρξη συμβολαίου με την προαναφερόμενη ασφαλιστική εταιρεία, το ποσό που έχει δηλώσει ως διοικητικό κόστος είναι εύλογο και το ποσό για την ασφαλιστική

Αριθμός απόφασης: 1610,1611,1612/2023

κάλυψη του έργου είναι απολύτως νόμιμο και σύμφωνο με τις επί ποινή αποκλεισμού απαιτήσεις της υπό κρίση διακήρυξης και της νομοθεσίας που διέπει αυτήν (βλ. ad hoc ΔΕΦΑΘ 2278/2022). Τέλος, σε ό,τι αφορά τις αιτιάσεις της τρίτης προσφεύγουσας αναφορικά με το κόστος βεβαίωσης πιστοληπτικής ικανότητας, αυτές προβάλλονται ομοίως με τα ανωτέρω γενόμενα δεκτά, αβασίμως και αλυσιτελώς, δοθέντος ότι από την υπόψη διακήρυξη προκύπτει η υποχρέωση για προσκόμιση βεβαίωσης από τραπεζικά και άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα αναφορικά με την πιστοληπτική ικανότητα του οικονομικού φορέα και ουδέν έτερο, αβασίμως επομένως εν προκειμένω ισχυρίζεται η τρίτη προσφεύγουσα ότι το κόστος έκδοσης βεβαίωσης πιστοληπτικής ικανότητας ανέρχεται σε 250,00€ και άρα το δηλωθέν από την ώδε παρεμβαίνουσα σχετικό ποσό υπολείπεται αυτού. Τούτων δοθέντων, ο σχετικός λόγος της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί, αντιθέτως θα πρέπει να γίνουν δεκτά τα όσα σχετικώς προβάλλει η ώδε παρεμβαίνουσα.

32. Επειδή, με τον πέμπτο λόγο της προσφυγής της ισχυρίζεται η τρίτη προσφεύγουσα ότι πλημμελώς έγιναν αποδεκτές διά της προσβαλλομένης οι προσφορές των οικονομικών φορέων «...», «...» και «...» διότι το δηλωθέν εργατικό κόστος της προσφοράς τους υπολείπεται του ελαχίστου νόμιμου εργατικού κόστους για την εκτέλεση των υπό ανάθεση υπηρεσιών, κατά παράβαση του άρθρου 2.4.4. της διακήρυξης και των διατάξεων της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας.

33. Επειδή, από την επισκόπηση των στοιχείων της υπόθεσης συνάγεται εν προκειμένω ότι ισχυρίζεται η τρίτη προσφεύγουσα ότι οι προσφορές των διαγωνιζόμενων «...», «...» και «...» υπολείπονται του νόμιμου εργατικού κόστους, χωρίς ωστόσο να αποδίδει συγκεκριμένες πλημμέλειες σε εκάστη εκ των ανωτέρω προσφορών, κατά τον υπολογισμό του δηλωθέντος σε αυτές εργατικού κόστους που αντιστοιχεί στην υπό ανάθεση σύμβαση, αλλά παραθέτοντας διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας και δικούς της υπολογισμούς, συνάγει το συμπέρασμα ότι το ελάχιστο νόμιμο εργατικό κόστος εν προκειμένω ανέρχεται στο ποσό των 503.211,00€ και βάσει αυτού παραπονείται για τη διαφορά που προκύπτει από τις προσφορές

Αριθμός απόφασης: 1610,1611,1612/2023

των ανωτέρω, υποστηρίζοντας ότι για το λόγο αυτό, το δηλωθέν από αυτές εργατικό κόστος υπολείπεται του ελάχιστου νόμιμου. Προβάλλει, εντούτοις, τα ανωτέρω, η τρίτη προσφεύγουσα αορίστως και αναποδείκτως, ως εκτέθηκε και στη σκέψη 8 της παρούσας, δεδομένου και του ότι οι διαγωνιζόμενες εκκινούν -έχοντας τη δυνατότητα προς τούτο- από διαφορετικό τρόπο υπολογισμού του εργατικού κόστους, επιπλέον δοθέντος ότι δεν υπάρχει πρόβλεψη στην οικεία διακήρυξη περί συγκεκριμένου τρόπου υπολογισμού του εργατικού κόστους, επομένως η χρήση από την τρίτη προσφεύγουσα διαφορετικής μεθόδου υπολογισμού του εργατικού κόστους, με αποτέλεσμα την εξαγωγή διαφοράς μεταξύ των δηλωθέντων από τις έτερες διαγωνιζόμενες εταιρείες εργατικού κόστους για τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές, δεν δύναται βασίμως να υποστηριχθεί ότι, άνευ ετέρου, ερείδεται σε παραβίαση της εργατικής νομοθεσίας. Εξάλλου, δοθέντος επιπλέον, ως προελέχθη, ότι πρόκειται για μειοδοτικό διαγωνισμό, η επ' ωφελεία προσφέροντος διαφοροποίηση του τρόπου υπολογισμού του κόστους ανάγεται στην ευχέρεια που διαθέτουν οι διαγωνιζόμενοι να οργανώνουν κατά θεμιτό τρόπο την επιχειρηματική τους δραστηριότητα για την κάλυψη των απαιτήσεων της διακήρυξης και να διαμορφώνουν τις τιμές τους (βλ. ΕΑ ΣτΕ 272/2008,1159/2007). Συνεπεία τούτων ο σχετικός λόγος της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί.

34. Επειδή, με τον έκτο λόγο της προσφυγής της παραπονεΐται η τρίτη προσφεύγουσα ότι είναι παράνομες οι οικονομικές προσφορές των οικονομικών φορέων «...», «...», «...» και «...» διότι κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς τους στο διαγωνισμό (14.10.2022) η ασφαλιστική νομοθεσία ρητά όριζε ως ποσοστό των ασφαλιστικών εισφορών για μειωμένη απασχόληση κατά το χρονικό διάστημα από 01.01.2023 και εφεξής, 26,71% επί των πάσης φύσεως αποδοχών για εργαζόμενους μερικής απασχόλησης υπαγόμενους στον Κανονισμό Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματιών, ωστόσο, οι ως άνω διαγωνιζόμενες υπολόγισαν πλημμελώς τις εργοδοτικές ασφαλιστικές εισφορές και σε αντίθεση με το χρονικό διάστημα εκτέλεσης της σύμβασης που αδιαμφισβήτητα, κατά τα ιστορούμενα στη προσφυγή, καταλαμβάνει διάστημα από 01.01.2023 και για 1 έτος, αλλά και αντίθετα με τις με αριθμ. πρωτ. 25068/07.10.2022 έγγραφες διευκρινίσεις της

Αριθμός απόφασης: 1610,1611,1612/2023

αναθέτουσας αρχής. Από την επισκόπηση των στοιχείων της υπόθεσης, ωστόσο, προκύπτει ότι η τρίτη προσφεύγουσα προβάλλει τα ανωτέρω αβασίμως και τούτο διότι ερείδεται σε εσφαλμένη αφετηρία και δη εκτός κανονιστικού πλαισίου της υπόψη διακήρυξης, ως αυτό συμπληρώθηκε με τις ανωτέρω διευκρινήσεις της αναθέτουσας αρχής. Πιο συγκεκριμένα, από την υπόψη διακήρυξη ρητώς συνάγεται ότι η διάρκεια της επίμαχης σύμβασης θα εκκινεί από την ημερομηνία υπογραφής της και για διάστημα 12 μηνών με δικαίωμα προαίρεσης για ένα (1) επιπλέον έτος (12 μήνες) με μονομερή απόφαση της αναθέτουσας αρχής. Περαιτέρω, σύμφωνα με τις δοθείσες από την αναθέτουσα αρχή σχετικές διευκρινήσεις, η ολοκλήρωση του διαγωνισμού και επομένως η έναρξη της οποιασδήποτε σύμβασης προκύψει, θα εξαρτηθεί από την άσκηση προσφυγών και ένδικων μέσων που τυχόν ασκηθούν, σε ό,τι αφορά δε τον υπολογισμό των αναλογουσών ασφαλιστικών εισφορών, διευκρινίζεται σχετικώς ότι, αυτές θα υπολογισθούν σύμφωνα με το ισχύον καθεστώς. Επομένως, και εκ της διευκρίνησης που δόθηκε από την αναθέτουσα αρχή, ευχερώς συνάγεται ότι οι εργοδοτικές εισφορές θα υπολογιστούν βάσει των ισχυουσών διατάξεων του νόμου που ισχύουν κατά την ημερομηνία διενέργειας του οικείου διαγωνισμού. Άλλοις λόγοις, ανεξάρτητα από το ποιο είναι το ορθό νομοθετικό καθεστώς για τον υπολογισμό των ασφαλιστικών εισφορών, η ανωτέρω διευκρίνηση, λόγω των αρχών της δεσμευτικότητας της διακήρυξης και της τυπικότητας, δεσμεύει την αναθέτουσα αρχή, η οποία, για τον λόγο αυτό, αξιολόγησε τις προσφορές με βάση τις κατά την προσφορά ισχύουσες και με χρονικό πεδίο εφαρμογής το χρονικό διάστημα εκτέλεσης διατάξεις (Βλ. ad hoc Διοικ Εφ Λάρισας 88/2023). Ως εκ τούτου, οι προβαλλόμενοι διά αυτού του λόγου της προσφυγής ισχυρισμοί της τρίτης προσφεύγουσας ότι δηλαδή οι προσφορές των ανωτέρω είναι απορριπτές διότι υπολογίστηκαν εισφορές κατώτερες των νομίμων αφού η επίμαχη σύμβαση καταλαμβάνει διάστημα από 01.01.2023, όπερ δεν συντρέχει, πρέπει να απορριφθούν.

35. Επειδή, κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, οι προσφυγές πρέπει να γίνουν εν μέρει δεκτές και συνεπώς η προσβαλλόμενη πρέπει να ακυρωθεί καθ' ο μέρος έγιναν αποδεκτές οι προσφορές της εταιρείας «...», της ατομικής επιχείρησης «...» καθώς και της εταιρείας «...». Αντιστοίχως, η παρέμβαση

Αριθμός απόφασης: 1610,1611,1612/2023

της εταιρείας «...» επί της πρώτης προσφυγής πρέπει να απορριφθεί, επί της τρίτης προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτή, οι παρεμβάσεις της εταιρείας «...» επί της πρώτης και της δεύτερης προσφυγών πρέπει να γίνουν δεκτές, οι παρεμβάσεις της εταιρείας «...» επί της δεύτερης και της τρίτης προσφυγών πρέπει να γίνουν δεκτές, καθώς και οι παρεμβάσεις της εταιρείας «...» επί της πρώτης και της τρίτης προσφυγών πρέπει να γίνουν δεκτές. Τέλος, τα κατατεθέντα παράβολα πρέπει να επιστραφούν στις προσφεύγουσες, κατά τις διατάξεις του άρθρου 363 παρ. 5 του ν. 4412/2016.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται εν μέρει τη πρώτη προσφυγή.

Δέχεται εν μέρει τη δεύτερη προσφυγή.

Δέχεται εν μέρει τη τρίτη προσφυγή.

Απορρίπτει τη παρέμβαση της εταιρείας «...» επί της πρώτης προσφυγής και δέχεται τη παρέμβαση της επί της τρίτης προσφυγής.

Δέχεται τις παρεμβάσεις της εταιρείας «...» επί της πρώτης και της δεύτερης προσφυγών.

Δέχεται τις παρεμβάσεις της εταιρείας «...» επί της δεύτερης και της τρίτης προσφυγών.

Δέχεται τις παρεμβάσεις της εταιρείας «...» επί της πρώτης και της τρίτης προσφυγών.

Ακυρώνει την προσβαλλομένη με αριθμ. 582/35/24.08.2023 απόφαση της αναθέτουσας αρχής, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Ορίζει την επιστροφή των παραβόλων στις προσφεύγουσες.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 17 Οκτωβρίου 2023 και εκδόθηκε στις 6 Νοεμβρίου 2023 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΑΡΑΔΗΜΑ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗ
Α/Α ΜΙΧΑΗΛ ΣΟΦΙΑΝΟΣ